

Војнопензионерске теме и дилеме

И ДАЉЕ ТРАЈЕ ПРИВРЕМЕНИ ЗАКОН

На хоризонту ништа ново: од пензија се захватају значајна средства, док су запосленима у државној управи, чија је већа финансијска моћ, враћене плате на ранији ниво. Неправда се тако све више заоштрава, а надлежни никако да удостоје пензионере макар информацијом до када ће важити непопуларни закон који је грађане довео у неравноправан положај.

Сваког месеца све се теже подносе последице смањења пензија. Сезонско поскупљење одређених производа током минуле јесени и зиме учинило је да инфлација ухвати маха, то јест да куповна моћ пензионера, готово из дана у дан, све више слаби. Један пилот у пензији, који иначе због управљања суперсоничним авионима, има већу пензију у односу на друге колеге, био је принуђен да прекине школовање детету јер је новац понестео и за елементарне породичне потребе.

У значајније неповољнијој ситуацији налазе се пензионисани подофицири који буквално састављају крај с крајем месеца.

Сведоци смо да у фискалној консолидацији буџета, с једне стране, држава постиже све боље резултате, а с друге – пензионери грцају у дуговима и у много чему оскудевају. Ако се дода и податак да многи издржавају своју децу која су остала без посла, онда слика укупног друштвеног миљеа поприма све тамније нијансе. По изјавама државних званичника све је више пара у буџету, па се стиче утисак да је питање дана када ће престати да важи закон-сурогат, како су га назвали правници и економисти који нешtedимце указују да је према пензионерима учињена неправда и да то што је урађено није било у складу са Уставом Републике Србије, а ни са правдом.

Крајем ове године истиче трогодишњи аранжман Републике Србије са Међународним монетарним фондом. У октобру ће бити сумирани до сада остварени резултати, на основу чега ће се поново подићи „лествица“ за плате и пензије. Уколико пензионерима којима је за стабилизацију финансијских (не)прилика узето највише, поново буде удељен само симболичан проценат увећања пензија, биће то веома озбиљан знак да су у праву сви они који тврде да је друштвена група што припада трећем добу, а чија су месечна примања изнад 25.000 динара, заправо грађани другог реда. Уколико пензије не буду враћене на ранији ниво, и даље ће се повећавати јаз између пензионера чија су примања мања и оних чије су пензије веће од граничних 25.000 динара. Тиме се све жешће нарушава основни пензионери закон, којим је висина пензија одређена према доприносу у пензионери фонд сваког појединца понаособ.

Политичари на власти обично говоре да је дискриминација тешка реч, којом се сликовито и слојевито исказује неповољан положај пензионера. Али правна наука управо је и увела тај термин у друштвену праксу, да би се подигао одлучан глас против свих видова неправедности и неједнакости пред Уставом и законима.

Правници од части и угледа и даље заступају тезу да је Закон о привременом на-

чину исплате пензија неуставан, да нема све атрибуте закона и да је стваран управо онако како су желели „кројачи“ судбина пензионера. При томе нико ништа није питао војне пензионере, па ни Удружење војних пензионера Србије, које по броју чланова и укупној организационој и инфраструктурној снази представља репрезентативну организацију корисника војне пензије. С тим у вези је познато да је Удружење од најаве могућности да би пензије могле да буду смањене било против таквог начина решавања „рупа“ у буџету. Основа томе је чињеница да су пензије стечена категорија, односно да су зарађене. Дакле, колико је ко издвајао за пензионери фонд, толика су му права.

Чиновници којима је дато право да управљају администрацијом, неправедни су када је реч о враћању плата и пензија на ранији ниво. Док су запосленима у јавном сектору плате, после два увећања, углавном враћене на ниво пре смањења, дотле су пензије и даље у великој дубиози, мада је пензионерима одузето много више. И док се логично очекивало да се онима којима је узето много више – пензионерима, убрзаније увећају примања, јер су у неравноправном положају, одлукама надлежних државних институција чињено је обратно: фаворизовани су они чија су примања значајније већа од пензионера.

Стиче се утисак да су они који су после Другог светског рата, уз велике напоре и пожртвовање, градили и бранили порушену и опустошену земљу, у последњих неколико година кажњени, уместо да додатно буду награђени. Због тога се од њих све чешће могу чути речи незадовољства. Они износе бројне чињенице који говоре о веома тешком материјалном положају њих самих, а и породица у којима живе.

Војни пензионери који су током вишедеценијске каријере мењали гарнизоне, онако како су потребе службе захтевале, нису могли да стекну богатство, чак ни уштеђевину за старе дане. У тим селидбама страдао је намештај и све оно што се налазило у покућству, па је „вишак“ пара најчешће усмераван на обнову намештаја и беле технике. Многе старешине, због недостатка станова у гарнизонима где су премештени, живели су одвојени од породица, чиме су увећавани месечни трошкови. Због честих премештаја и одсуствовања из породица, супруге су биле принуђене да брину о деци, тако да се нису запошљавале или у новим одредштима нису ни могле да се запосле због поманкања слободних раних места.

Да ли међу домаћим тајкунима има пензионисаних војних лица и да ли има војних пензионера за које би се могло рећи да су богати? Одговори на та два питања неоспорно су негативни. У време владавине ДОС-а, наравно није

нам намера да се у овом тексту бавимо политиком, неправедни политичари су повремено говорили да војни пензионери имају велике пензије. При томе су, изгледа, намерно заборављали чињеницу да популација војних пензионера у образовном смислу значајније одскаче од тзв. цивилних пензионера. Наиме, око 40 одсто војних пензионера има средњу стручну спрему, а близу 60 одсто – вишу или високу. Међу цивилним пензионерима са вишом или високом спремом има само десетак одсто популације, али није мали број оних који имају само завршену основну школу.

Огромној већини војних пензионера пензија коју су зарадили једини је извор прихода. Уколико им супруге, из објективних разлога нису стекле услове за пензију, а таквих је одиста много, онда је разумљиво зашто грцају у финансијским проблемима. Да породична ситуација буде још неповољнија, побринула се и лоше урађена приватизација, због које је велики број деце пензионисаних подофицира и официра остао без посла, па су заједно са својим породицама принуђени да се ослобоне на очеве „јасле“.

На врата УВПС и она где захтеве примања општински и градски одбори Удружења, све је више оних који моле да добију солидарну и хуманитарну помоћ. Из дана у дан повећава се и број захтева оних који од пензија издвајају средства за куповину лекова са негативне листе. Посебно нас онеспокојавају појединци који дођу и изнесу материјалну ситуацију, молећи макар за симболичну помоћ у храни или новцу. Све у свему, мало се зна да је све више социјалних случајева у породицама војних пензионера.

Праведно друштво би у тешкој материјалној ситуацији у којој се налази држава, посегло за социјалним картама. Нису сви пензионери у истом материјалном положају. Новчани износ, како би то статистика рекла, по глави издржаваног члана породице, био би најправеднији индикатор за одређивање процента умањења пензија.

Мада инкриминисани закон којим су значајно смањене пензије у наслову носи одредницу привремени, рок важења тих параграфа још увек није одређен. Привремено има значење кратког временског периода, а тај закон траје већ трећу годину. Истовремено надлежни државни органи нису одредили још колико ће закон да траје. Ваљда су пензионери својим доприносом фискалној консолидацији државних финансија заслужили макар да им се каже када ће престати привременост болног закона.

Звонимир Пешић

Обележавање годишњице агресије НАТО-а на Србију (СРЈ)

ДА СЕ НИКАДА НЕ ЗАБОРАВИ

Наша војска у условима огромне технолошке, материјалне и војне надмоћни, која се може упоредити са борбом Давида и Голијата пружила је максималан отпор, који ће, по свему судећи, ући у анале модерног ратовања

Народ и војска одлучно се супротставили агресору

Са својих огњишта протерали су близу 250.000 људи, разорили 986 цивилних објеката и употребили близу 30.000 тона експлозива у убојним средствима, укључујући и она са осиромашеним уранијумом (чак 31 000 пројектила или 15 тона), чиме су изазвали највећу еколошку катастрофу у Европи са трајним последицама. Србија је тих дана била претворена у својеврстан полигон за пробе дејстава новопроизведеног оружја и оног чија је производња и употреба, према међународним конвенцијама, забрањена.

Бронзано спомен-обележје посвећено српским мајкама открио је председник Србије Томислав Николић

Делегацију Клуба генерала и адмирала Србије сачињавају су генерал-мајори у пензији Лука Кастратовић, Владимир Пејак и Саво Сокановић

Широм земље 24. марта обележена је 18-годишњица од агресије 19 земаља НАТО-а на Србију (СРЈ). Централна државна свечаност одржана је на мосту у Грделичкој клисури, на мосту где су умоболни планери НАТО-а, уз помоћ авијације, стрељали путнички воз у покрету, што је по свему судећи незабележен намерни злочин у историји ратовања.

На Србију је током прљавог рата који је повео НАТО испалено више од 500.000 пројектила, а штета је процењена између 30 и 100 милијарди долара. Погинуло је више од 1 000 војника и полицајаца, 2 000 цивила и чак 79 малишана.

Авијација НАТО-а је 1 991 пут напала 986 цивилних објеката, од чега је 119 потпуно уништено, а 867 тешко оштећено. Никада не смео заборавити бомбардовање Београда, Ниша, Сурдулице, Варварина, Новог Пазара, Ћуприје, Алексинца, Новог Сада... јер је тада убијено и рањено највише цивила, али ни дејство по избегличким колонама, возовима, аутобусима, болницама, школама, домовима културе, телевизијским кућама и другим цивилним објектима. Пропандисти НАТО-а угроженој светској јавности нудили су причу о колатералној штети!

Острашћени бојовници НАТО-а, између осталог, уништили су: 38 мостова, 28 радио и ТВ репетитора, 11 енергетских постројења, а онеспособљено је 470 км путева и 595 км пруга. Уништено је и оштећено око 25 000 стамбених објеката. С обзиром на то како је агресија почела и на чињеницу да нису поштоване одредбе међународног хуманитарног и ратног права, НАТО је агресијом на Србију (СРЈ) извршио злочин против мира и злочин против цивилног становништва.

На Споменик деци жртвама агресије у име УВПС цвеће је положио члан Извршног одбора ГО Остоја Поповић

На Споменик „вечна ватра“ венац је положила делегација Општинског одбора УВПС Нови Београд, у којој су били Драгољуб Давидовић и Љубиша Јовановић

Агресија је створила готово трајне последице на животну околину, чиме се жртве мултипликују до неслућених размера, а дејство штетних материја продужава до 4 000 година.

Наша војска у условима огромне технолошке, материјалне и војне надмоћни, која се може упоредити са борбом Давида и Голијата пружила је максималан отпор, који ће, по свему судећи, ући у анале модерног ратовања. Губици су, сталним маневром и маскирањем, смањени на минимум, а снагама одбране спречена је копнена операција најјаче војне силе света. Умешним коришћењем расположивог наоружања које је заостајало за две до три технолошке генерације у односу на оно којим је располагао НАТО, оборен је најсавременији невидљиви авион Ф-117 А. После неколико година тај авион је избачен из употребе, чиме су сачувањена огромна новчана средства. Ратне материјалне резерве на време су расељене по принципу дисперзије, тако да су створене претпоставке за дуже ратовање. Све у свему, војска није капитулирала, а народ никада није показао такво јединство и отпор агресору.

Готово да нема места у Србији где у оквиру Дана сећања није обележена годишњица када се мали народ одважио да каже своје одлучно не покушају да му се ускрлате слобода, достојанство и човечност.

Конференција о агресији НАТО-а

ИСТИНА И ПРАВДА СУ СПОРЕ

Са скупа посвећеног 18-тој годишњици агресије НАТО на Србију и Црну Гору, упућен је апел: да се коначно заврше спискови жртава бруталних дејстава снага НАТО током ове агресије и да се формира комисија за коначну процену последица дејства и употребе осиромашеног уранијума.

И поред предузетих мера споменик на ушћу Саве у Дунав није обновљен, па је Београд један од ретких европских градова у којем не гори вечна ватра

Откривено обележје српским мајкама

Председник Републике Србије Томислав Николић открио је на згради Дома Војске Србије, бронзано спомен-обележје посвећено српским мајкама, рад вајара Мирка Мркића Острошког. Бронзано знамење „Српским мајкама“, приказује ликове знаменитих мајки узетих као симболе за све жене које су, како наш славни књижевник Милован Витезовић каже, „бдијући над колевкама, бделе над судбином народа“.

У Дому ВС Клуб генерала и адмирала Србије Београдски форум за свет равноправних, СУБНОР Србије и Друштво српских домаћина организовали су конференцију посвећену агресији НАТО-а, на којој је поднето неколико занимљивих саопштења.

Делегације Удружења војних пензионера Србије, Клуба генерала и адмирала Србије, Ветерана војнообавештајне службе и других удружења грађана положили су венце и цвеће на Споменик деци жртвама агресије НАТО у парку Ташмајдан и Спомен обележје „Вечна ватра“ у Парку пријатељства на ушћу Саве у Дунав.

Крај Споменика „Вечна ватра“ окупљеним грађанима обратио се генерал-мајор у пензији Лука Кастратовић. Он је, између осталог, рекао:

„Још једном смо се, по ко зна који пут у историји, за примјер човечанству, супротставили немерљиво надмоћнијем агресору и очували достојанство. Имамо морално право и обавезу, без обзира на препреке и жртве, да се боримо за истину о агресији НАТО-а, да се боримо против брисања памћења, против прекрајања историје, за суверенитет и слободу отаџбине.“

На то нас обавезују жртве агресије НАТО-а и целокупна наша историја. И даље ћемо инсистирати да се прецизно утврде жртве агресије НАТО-а и да се легализује и обнови овај споменик, Споменик жртвама агресије НАТО-а „Вечна ватра“. Уверени смо да историја неће заборавити и опростити НАТО агресорима, а ни онима који су агресију призивали. Нека је вјечна слава жртвама агресије НАТО-а“.

Извештаје из других крајева Србије објавићемо у идућем броју „Војног ветерана“.

3. Пешић

У Дому ВС у Београду 23. марта одржана конференција поводом 18-те годишњице агресије НАТО-а на Србију и Црну Гору. Овај врло посећени скуп организовали су Београдски форум за свет равноправних, Клуб генерала и адмирала Србије, СУБНОР Србије и Друштво српских домаћина. Учесници конференције су били чланови организација организатора, Српске равославне цркве, студентских, независних и нестраничких организација Србије, Црне Горе, и Републике Српске, те чланови дипломатских представништва пријатељских земаља у Србији, грађани и други гости.

Конференцију је отворио и њеним радом руководио Живадин Јовановић, председник Београдског форума за свет равноправних. Помен жртвама агресије НАТО и рад Конференције благословио је епископ бачки, господин Иринеј Буловић.

На Конференцији је говорио и председник СУБНОРА Душан Чукић, а од гостију запажено је било излагање др Јелене Гускове, историчара и драгог госта из Русије.

Да ли је злочин бранити отаџбину?

У име Клуба генерала и адмирала, на конференцији је говорио председник Скуп-

У име Клуба генерала и адмирала говорио је председник Скупштине Миломир Миладиновић

штине, генерал-потпуковник у пензији Миломир Миладиновић. Поздрављајући присутне, генерал Миладиновић је посебно нагласио: „Иако је од агресије на нашу земљу прошло 18 година још увек истина о срамном кршењу свих међународних норми од стране НАТО-а и његових сателита није изашла на видело. Написано је више чланака, дато је безброј саопштења са свих страна света, али је то још увек стидљиво, површно и недоречено да би било убедљиво, осим часних појединаца. Да ли су истина и правда тако споре само кад смо ми у питању и да ли је злочин бранити своју отаџбину? Истина и правда су споре јер светом владају лицемери који не поштују ни своје одлуке, као на пример неповредивост државних граница у Европи, а на Балкану је направљен хаос због промена гра-

Многобројни гости с пажњом су пратили излагања учесника Конференције

Конференцију је благословио владика Иринеј Буловић

ница или непоштовање резолуције 1244 и признавање Косова и Метохије као суверене државе”...

Почасни члан Клуба генерала и адмирала Србије, један од часних појединаца који говори истину о нашој одбрани, почивајући француски генерал Пјер Мари Галоа, на десетогодишњицу агресије НАТО-а тај рат назвао је „тужним периодом испуњеним перверзним лажима, дволичностима и масакром једног пријатељског народа, због чега Француска и НАТО треба да се стиде”.

Агресија НАТО-а на нашу земљу шокирала је сав слободарски свет. Агресивност власти учесника у агресији и игнорисање чињеница убило је медије, њихов кодекс и објективност. Дошло је до лавине лажних тврдњи и вештог извртања чињеница које наравно не одговарају истини. Успостављен је модел који је прихватило јавно мњење, говорећи и пишући лажи којима су „испирали мозгове,” чију снагу су подизале дезинформације сваке врсте.

Обновити захтев за ратну штету

Медијска кампања и измишљање српских злочина су биле свакодневне вести, али уништавање економских ресурса, ракетни удари, бомбардовање, дејства са касетним пројектиlima и бомбама са осиромашеним уранијумом и покушај окупације Србије били су цензурисани. Албанци су представљени као жртве, а они и данас говоре да НАТО није бомбардовао ниједан објект на Косову и Метохији, иако је било и жртава Албанаца као последица бомбардовања. Дошло је до обмањивања јавности (они су обмањивали светску јавност саопштењима, а ми њих применом оперативног маскирања и на тај начин губици у Војсци су били незнатни с обзиром на употребу најсавременије ратне технике од стране агресора) креирањем лажних вести, манипулацијом информацијама, измишљање извора како би се створила лажна слика о догађањима.

Шта то карактерише Балкан 18 година после агресије? Насилно отцепљење и признавање Косова и Метохије за суверену државу, издавање Црне Горе из СР Југославије, нестабилна ситуација у Босни и Херцеговини, забрана повратка избеглица-

Ток конференције пратио је и начелник Штаба Врховне команде у рату 1999. године генерал армије Драгољуб Ојданић

ма од стране хрватске власти, нестабилност у Македонији и криза око формирања Владе у шта се меша Европа, организова- на побуна народа у Румунији, проблеми са избеглицама, превирања у Турској...

Сви наведени примери су, сваки за себе, појединачно потенцијална опасност за мир у региону. Опасност је још већа јер у свету нема тако просторно малог региона са толико различитих проблема који су поред осталог и последица агресије на нашу земљу и мешање НАТО-а у унутрашње ствари других земаља.

Ми смо познати као народ који уме да прашта, најчешће често брзо и заборављамо. Кад је у питању наш однос према агресији НАТО-а треба да праштамо али никад не смемо да заборавимо!

Са скупа је упућен апел да се коначно заврше спискови жртава бруталних дејстава снага НАТО-а током агресије, да се формира комисија за коначну процену последица дејства и употребе осиромашеног уранијума, да се легализује Споменик „вечна ватра” на Новом Београду као Спомен-обележје свим жртвама агресије. Конференција је подржала идеју за оснивање Српског меморијала свих жртава у 20-том веку. Конференција тражи да се захтев за ратну штету операционализује и уврсти у дневне редове разговора са чланицама НАТО-а које су признале да су нарушиле међународно право. Захтева се да Влада Србије размотри како се у школским уџбеницима третира агресија НАТО-а и да то у њима не сме бити „празно место”. Коначно, Конференција тражи да 24. март буде проглашен за Дан жалости у Србији.

Душан Кнежевић
Фотографије Милен Чуљић

Обраћање Иницијативног одбора за народну иницијативу председници Скупштине Републике Србије

ИСТИ АРШИНИ ИЗГЛЕДА НЕ ВАЖЕ ЗА СВЕ

Уиме Иницијативног одбора за прикупљање потписа за Народну иницијативу којом се захтева враћање пензија на ранији ниво, председник тог одбора, уједно и председник УВПС Љубомир Драгањац обратио се председници Народне скупштине РС Маји Гојковић актом следеће садржине:

„Актом чију фотокопију прилажемо ургирали смо поступање Народне скупштине Републике Србије по легитимно поднетим предлозима закона и то: Предлог Закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија („Службени гласник РС”, бр. 116/14) и Предлог Закона о изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 34/2003, 64/2004, 84/2004, 85/2005, 101/2005, 63/2006, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 63/2013, 102/2013, 75/2014 и 14/2014).

На напред наведену ургенцију нисмо добили никакав одговор, нити је у међувремену Народна скупштина поступала по наведеним законима.

Стога, као овлашћени предлагач, а истовремено и по члану 15. ст. 1. Закона о слободном приступу информација од јавног значаја („Службени гласник РС”, бр. 120/04., 54/07, 104/09, 36/10), поново ургирамо и инсистирамо на одговору у погледу поступања Народне скупштине по наведеним законима.

Напомињемо да смо фрапирани чињеницом да сте ажурно одговорили на сличан захтев појединаца, док сте обраћање овога Удружења као легитимног предлагача игнорисали.

Таквим игнорантским понашањем кршите релевантну регулативу по предметном питању и спречавате ово Удружење да искористи право жалбе надлежном суду, уколико заузме став да предлози закона нису поднети у складу са прописаном процедуром

Очекујемо и захтевамо неодложан одговор по напред наведеном, како би обавестили потписнике иницијативе, код којих је све присутије настојање да јавним протестом искажу своје незадовољство.

Истичемо да Иницијативном одбору није приликом подношења наведених предлога закона и спискова потписника народне иницијативе стављена било каква примедба у погледу форме и процедуре, нити захтевано да се нешто у томе погледу коригује и допуни.”

Са седнице годишње Скупштине Градске организације УВП Ниш

ЗДРАВСТВУ ПОТРЕБНЕ ХИТНЕ МЕРЕ

У Нишу је 23. марта одржана редовна седница годишње Скупштине Градске организације, којој су присуствовали председник УВПС Љубомир Драгањац и представник градске општине Медијана Радован Живковић. На скупу су поднети извештај о раду у минулој години и извештај Надзорног одбора, а усвојен је и план рада за наредни период, уз одређивање тежишних задатака.

Извештај о раду поднео је председник градске организације УВП Ниш Милутин Пантелић. Он је, побројавши све проблеме који су у последњих годину дана оптерећивали војне пензионере, навео шта је све учинило Удружење како би се проблеми превазишли.

дарну и хуманитарну помоћ из наше организације поднело је 20, остварило је 19 чланова. Укупни износ помоћи био је 587.000 динара, а просечан износ појединачно износи око 31.000 динара. За солидарну помоћ можемо рећи да је веома важна за наше чланове са нижим примањима. Нема Удружења које константно, на бази донетог Правилника, даје солидарну помоћ као што то чини наше Удружење, рекао је Пантелић.

Са сродним организацијама попут СУБНОР-а, ОРВС, Удружења потомака старих ратника, а посебно Удружењем писаца „Чегар“ чланови нишке организације учествовали су у низу манифестација којима су обележени значај-

Делегати Скупштине подржали су мере које на заштити права војних пензионера предузима Удружење

-Градска организација остварује своје циљеве и задатке кроз 12 месних организација и две придружене организације. Рад у месним организацијама је отежан, због непостојања просторија за рад и састанке, тако да се за свако коришћење просторија у месним канцеларијама мора тражити одобрење Градских органа. Има и субјективних разлога, а то је незаинтересованост дела чланова УВПС. Ситуацију отежава и неповољна старосна структура и одлив чланова природним путем, рекао је Пантелић.

Нишка организација у оквиру удружења говори као једна од најактивнијих у пружању бесплатних услуга правне природе у остваривању закинутих права, што се посебно односи на умањење пензије од 2004. до 2007. године и месечних примања од 2008. до 2015. године. Тренутно не мали број корисника војне пензије чека одлуку Уставног суда Србије на уставну жалбу, па када их буду добили - биће им потребна помоћ Удружења у реализацији исплате закинутих примања.

На скупу је поздрављено продужење рока за вансудско поравнање до краја 2017. године, донето на основу захтева Удружења.

-У прошлој години захтев за соли-

ни догађаји из историје.

Председник Здравствене комисије Градског одбора Ниш Витомир Панчић изнео је мноштво чињеница које говоре о веома неповољној ситуацији када је реч о здравственом збрињавању војних пензионера. И поред обећања Управе за војно здравство Министарства одбране од пре неколико месеци, проблеми нису решени већ су се нагомилали, па је на седници захтевано да се што пре предузму мере на решавању организационих, кадровских и материјалних проблема Војне болнице у Нишу.

Обраћајући се присутнима, председник УВПС Љубомир Драгањац похвалио је нишку организацију за све што су учинили за кориснике војних пензија, а нарочито за резултате остварене у акцији прикупљања потписа за народну иницијативу којом се захтева укидање спорног закона о смањењу пензија. Председник је делегате обавестио о активностима које је Удружење предузело у претходном периоду и о значајним акцијама које следе.

У Плану рада за наредни једногодишњи период нагласак је на стручној помоћи корисницима пензије у остваривању статусних и других питања.

3. П.

Седница Градског одбора УВПС Ниш

УКИНУТИ ПОРЕЗ НА ОРУЖЈЕ

Градски одбор УВПС Ниш одржао је 22. седницу, на којој је уз остала питања, разматрана укупна ситуација и обављена припрема за седницу редовне годишње Скупштине.

Чланови Градског одбора су обавештени о активностима између две седнице, попут обележавања Дана ЈНА. Том приликом, у организацији Удружења писаца „Чегар“ и хора „Учитељска Лири“, одржани је Књижев-но вече и Новогодишњи концерт. Представници Удружења присуствовали су свечаности примо-предаји дужности команданта 3. бригаде КоВ, учествовали на полагању венаца поводом дана Војне болнице, као и на Свечаној академији приређеној тим поводом. Учествовали су на светосавском концерту Симфонијског оркестра и официрском балу у Дому Војске Србије.

Поводом 12. фебруара, дана пробоја логора из логора на Црвеном крсту положени су венци, а представници војних пензионера присуствовали су опелу.

Чланови Градског одбора упознати су са активностима Главног одбора, посебно о томе да је поднета ургенција Народној скупштини Србије, да се на дневни ред заседања уврсти и захтев Удружења за разматрање воље народа везано за умањење пензија.

Чланови ГО такође су обавештени о покретању иницијативе да се војни пензионери ослободе обавезе плаћања пореза на оружје. Посебно је истакнуто да је захваљујући Главном одбору УВПС, до краја 2017. године продужен рок за вансудско поравнање са Фондом ПИО.

Градски одбор је упознат са активностима које се воде у вези са усклађивањем пензија по основу бенифицираног радног стажа. Чланови су детаљно обавештени о активностима и поступцима везаним за бенифицирани радни стаж, како би се избегле „истине“, која немају упориште у чињеницама.

Везано за седницу годишње Скупштине, како је подвучено, обављене су све припреме и одређена лица која ће носити одређене послове.

Финансијски извештај за 2016. годину и План финансирања за 2017. годину усвојени су уз мање при-медбе на које су дата објашњења.

Донета је одлука да се на пригодан начин обележи Дан жена.

М. Пантелић

Овера здравствених књижица

ИЗБЕЋИ НЕПОТРЕБНЕ ТРОШКОВЕ

Супруге војних пензионера које нису у радном односу, до навршених 65 година живота, оверавају здравствене књижице сваке године. Команди која врши оверавање потребно је донети изјаву два сведока да није у радном односу. До 1. марта 2017. године ту врсту потврде (изјаве) издавала је Национална служба за запошљавање. Од тог датума, у неким градовима, то више не чини Национална служба, па корисници војне пензије оверу врше код нотара, уз наплату од 1.500 динара.

Да би се избегао финансијски удар на породични буџет, треба урадити следеће: (1) узети потврду од филијале РФЗО да она (супруга) није осигураник тог фонда и да на остварује здравствену заштиту посредством те институције и (2) узети потврду од републичке филијале ПИО да супруга војног пензионера не прима пензију.

Са тим потврдама обратити се надлежној команди која врши оверу књижица. Др Ч. Антић

Сарадња пензионера у Црној Гори

КОРИСНА РАЗМЕНА МИШЉЕЊА

Недавно су се састали предсједници Савеза пензионера Црне Горе и Удружења војних пензионера са најближим сарадницима, да уз шољицу кафе и опуштеној атмосфери поразговарају о неким специфичностима и раду организација које представљају. Предност у разговору дата је госту, па је Павле Бандовић рекао да је Удружење војних пензионера основано 1993. године, када је још увијек пламтио рат на југословенском простору а војни пензионери са малим примањима, многи протерани из својих домова, нашли се у тешкој ситуацији. Оснивање је била неминовност ради опстанка војних пензионера, то јест заштите и њих и породица.

Од формирања је прошло је 23 године а Удружење је својим радом оправдало постојање. Помогло је тој категорији грађана у остваривању права која су им била ускраћена. Проблеми стамбеног збрињавања, здравствена и социјална заштита, борба за усклађивање и исплату заостале разлике пензија, неговање традиције војске, одавање војних почаста, брига, обиласци и пружање помоћи угроженим и унесрећеним само су нека од питања којима се непрестано бави та организација.

Мада је стање нешто боље него у неким републикама региона, ни војни пензионери Црне Горе нијесу поштеђени проблема: стамбено обезбеђење је у надлежности Министарства одбране, а за војне почасте задужен је Генералштаб Војске Црне Горе. Активна међународна сарадња остварена је са удружењима војних пензионера Србије, Македоније, Бугарске, а организација је члан свјетске организације ИАЦ (Војни пензионери у служби мира). Представници Удружења били су на конференцијама ИАЦ у Астани, Београду, Паризу и дали значајан допринос раду те организације.

У актуелно време је 250 војних пензионера дуже од 20 година без стана, а међу њима су и 43 удовице са дјецом. Још није исплаћена разлика пензије за период од 2005. до 2007. године.

Највећи део војних пензионера учлањен је у Савез пензионера Црне Горе, али наведене специфичности говоре да је потребно да Удружење опстане као једна од највећих невладиних организација која брине о војним ветеранима.

Сарадњу треба унаприједити у мјесним заједницама и општинама у погледу дружења, коришћења просторија, подјеле зимнице, коришћења одмаралишта и спортске рекреације.

Посебно добра сарадња остварена је у општинама Бар и Београд, што је заслуга руководства тих организација.

Предсједник Савеза пензионера Црне Горе Бранко Вешовић, иначе резервни официр који зна шта је војнички хљеб и живот, захвалио је на информисању и обавестио представке војних пензионера о раду органа организације цивилних пензионера. Он је исказао пуно разумјевање за специфичан рад војних пензионера који је пропраћен бројним потешкоћама.

У дискусији су ријеч узели Илија Станишић и Брано Милошевић, из Савеза пензионера Црне Горе, а од војних пензионера Жељко Вукић и Радивоје Здравковић.

На крају је донет кратак и јасан закључак: сачинити договор о сарадњи, у циљу унапређења рада за боље сутра свих пензионера Црне Горе.

Радивоје Здравковић

Представници УВП Црне Горе са Бранком Вешовићем

Војни пензионери Подгорице на седници Скупштине

Годишња скупштина војних пензионера Подгорице

У ЖИЖИ СТАМБЕНЕ (НЕ)ПРИЛИКЕ

Градска организација Удружења војних пензионера Подгорице одржала је седницу годишње Скупштине, на којој су делегати саслушали извјештај о раду органа Удружења у протеклој години и усвојили Програм рада за 2017. годину.

Предсједник организације Жељко Вукић у извјештају је навео да је захваљујући појединим ентузијастима, Градска организација Подгорице дала значајан допринос реализацији програмских задатака Удружења војних пензионера Црне Горе у прошлој години.

Рјешавање стамбеног питања и даље је велики проблем. Забрињавајући је податак да 250 корисника војних пензија није ријешило стамбено питање. Укупно 174 њих прима увећане трошкове становања који не покривају ни једну половину кирије. Они који у актуелно време одлазе у пензију по новом закону, тај додатак не примају.

У прошлој години представници Удружења били су на разговору у Кабинету предсједника Филипа Вујановића и два пута у Министарству одбране, како би се сагледала ситуација у вези са

сагледавањем проблема лица без стана, то јест „војних бескућника“. Са министром одбране Предрагом Бошковићем састајак је заказан за половину марта. Очекује се разумјевање, посебно према 43 удовице, чији су супрузи преминули, а оне остале са дјецом незбринуте - без стана.

Упорно се ради са адвокатом да се већ једном исплати заостала разлика пензија од 2005. до 2007. године. Тужбе су предате, чека се правда и исплата дуга.

На сједници је Скупштина потврдила мандат предсједнику Жељку Вукићу, а затим изабрала представнике за органе Удружења војних пензионера Црне Горе.

Скупштина је једногласно усвојила Програм рада за 2017. годину, који је оцењен као свеобухватан, од рјешавања стамбених питања, заосталих примања, неговање традиције и војничког другарства, посјете старијим и изнемоглим колегама, одавање војних почаста до спортско-рекреативних активности.

Радивоје Здравковић

Годишња Скупштина новосадских војних бескућника

ЧЕТВРТ ВЕКА ОБЕЋАВАЊА, ЧЕКАЊА И НАДАЊА

Више од четврт века у готово свим већим и мањим градовима широм Србије, припадници Југословенске народне армије, официри, подофицири, цивилна лица и чланови њихових породица живе у колективним смештајима. Касарнски објекти, учioniце, канцеларије, поједини чак испод сваког људског достојанства адаптирани подруги, тавани, ходници, шупе постали су њихова вишедеценијска стварност. И као да понижавању већ довољно понижених (с којим разлогом?) нема краја. Енормни ценовници државних „услуга“ становања, воде, струје, одржавања, добијени по у најмању руку чудноватој рачунско-математичкој методологији, постају све несразмернији и непримеренији стварности.

За породице смештене у војним објектима донета су решења о плаћању енормних услуга за утрошену електричну енергију и воду, а у појединим објектима и за друге комуналије. Они се често крећу и до висине веће од половине умањених пензија, а трошкови по једном члану домаћинства готово да су равни трошковима четворочлане породице у грађанству. И где су ту рачун и логика, питају се у новосадској организацији.

Сходно томе, и једногодишња активност

Није лако доћи до припадајућег стана:
са Скупштине бескућника

новосадског огранка Организације удружења војних бескућника Србије одвијала се у заштити њихових права, ефикаснијег решавања стамбеног питања, обавештавања јавности, навео је у уводном излагању Милош Л. Вуковић председник Градског одбора Нови Сада.

„Две стотине и седамдесет породица, са око 800 чланова домаћинства, више од 25 година станује у војним објектима размештеним на више градских и приградских локација, у Новом Саду, Петроварадину, Сремској Каменици. За четврт века готово да се ништа није променило, барем не на боље. Променило се ипак 12 министара одбране, високо позиционираних политичара, и сваки од њих делио је своју саосећајност и забринутост, и имао (и давао) своја, и у име државе, обећања. За сво то време, у Новом Саду, просечно су годишње додељивана 1-2 стана - тврде новосадски војни бескућници.

А да се нешто ипак креће, говори да је првог дана 2017. године министар одбране Зоран Ђорђевић обišао кориснике привременог смештаја у поменутој касарни „Војвода Бојовић“ и, том приликом истакао, како Нови Сад има реалне шансе да постојеће стамбене проблеме у наредном периоду решава брже од других средина, те најавио скорашњу поделу већег броја станова, о чему је „Ветеран“ детаљно писао.

У ситуацији каква је, један број корисника смештаја био би, истакнуто је, привремено задовољан и прерасподелом постојећег слободног смештајног простора у некадашњим касарнама, па би четворочлана породица барем живела нешто конформније, а не у готово понижавајућих двадесет и мање стамбених квадрата. Ипак код меродавних, за сада, ни за овакву опцију нема превеликог разумевања, истакнуто је током Скупштине.

Иако су досадашњи резултати рада Удружења формираног 1998. године, примерени садашњим условима и више су него скромни, свима је јасно да би без њега, и таквог рада војни бескућници одавно били на друштвеној маргини, заборављени и одбачени, као да никада нису ни постојали. Уз упорност и безграничну жељу за правдом чланство је уверено да ће се ипак стићи до жељеног циља, да у Србији више не постоје ни колективни смештаји, ни војни бескућници.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Традиционални сусрет
инжињераца

ПРИЛОГ ЗА ИСТОРИЈУ РОДА

На традиционалном београдском сусрету у хотелу „Бристолу“, на 153. годишњицу од званичног проглашења инжињерије за краљевски род војске (1864. године), дошло је седамдесетак седих, али крепких и за шалу орних старешина, онаких какви су били и као активни официри и подофицири. Свако од њих донео је на плећима своју историју службовања, са бројним примерима успешно извршених задатака. Најчешћа међусобна питања била су: како је здравље, породица, унуци, шта се све у међувремену догодило...

По досадашњим сусретима у „Бристолу“ видело се да су инжињерци жељни дружења и виђења са временским друговима, да још који пут испричају и оно што су већ више пута чинили.

Радост због сусрета са старим друговима унеколико је спласла када је организатор Милош Чавић прочитао имена инжињераца којих од последњег сусрета до данас више нема. Међу њима је и легенда, донедавно једини живи „градитељ“ моста на Неретви за прелаз 40 000 рањеника 7. марта 1943. године Миша Лемајић, који је

Годинама су заједно: инжињерци
на минулом сусрету

часно доживео 97 година. Њему и свим преминулим инжињерцима минутом ћутања одата је пошта.

Пошто се инжињерци већ више година редовно састају, договорено је да се напише Билтен, у коме би се поменуло све што је до сада изречено и доживљено. Био би то прилог за историју рода, јер сваки инжињерац о учињеном и доживљеном може да напише књигу. Тај не баш лак задатак припао је Милошу Чавићу и Стевану Стојановићу, а остали инжињерци, свако према својим могућностима, помоћи ће реализацију договореног. У Билтену би укратко била приказала историја рода инжињерије, од настанка, па развојни пут, све до данас. На тај начин била би створена спона од краљевске инжињерије, преко инжињерије ЈНА и ВЈ, до данашње инжињерије Војске Србије.

Инжињерци који желе да помогну у писању Билтена, могу најдаље до краја априла путем телефона да се јаве Милошу Чавићу и договоре се о томе.

С. Стојановић

НЕПОЖЕЉНИ

Пре недељу дана, под окриљем ноћу, на објекту у некадашњој касарни „Војвода Бојовић“ у готово најужем центру Новог Сада, у којој је смештен највећи број корисника нужног смештаја, непозната лица полупала су бећи број прозорских стакала са улице. Случај је пријављен надлежним органима.

„Није нас уплашило, нити смо постали параноични, преживели смо много горе ствари, ипак унело је то међу наше породице извесну дозу додатног неспокојства, туге. Постајемо ли ми непожељни грађани града, државе - питају се станари.

СТАНАРСКА СТРУКТУРА

Највећи број станарске структуре привременог смештаја, чина од старијег водника до пуковника, чине пензионисани официри, близу 60 процената, следе подофицири око 30, и цивилна лица приближно 10 процената. У веома тешком положају су удовице подофицира, њих тридесетак, које са пензијом од 27 хиљада динара и смештајним режијама од око 23.000 динара једва да преживљавају. Удовице цивилних лица у још су тежој материјалној ситуацији. То су, мада сви избегавају да јавно кажу, тешки социјални случајеви.

На дневном реду били су проблеми који тиште војне пензионере

У Дому Војске Србије у Пироту одржана годишња Скупштина

РАДИЛИ СМО ДОБРО, МОЖЕ И БОЉЕ

У великој сали Дома Војске Србије у Пироту је 24. фебруара одржана седница редовне годишње Скупштине војних пензионера Пиротског округа.

Скупштини је поред шездесетак војних пензионера – делегата месних одбора у Пироту, Бабушници, Белој Паланци и Димитровграду, присуствовали су Љубомир Драгањац, председник УВПС, председник Извршног одбора ГО Зоран Вучковић и представник Команде Копнене Војске из Ниша потпуковник Зоран Андоновић.

Годишњем скупу су присуствовали и гости из града, госпођа Оливера Антић, директор општинске филијале ПИО Пирот, председник општинског удружења пензионера Пирот Ђорђе Митић и други званичници из јавног и културног живота града на Нишави.

Извештај о једногодишњем раду и активностима Градског одбора војних пензионера Пирот, поднео је председник Драган Петровић.

Све задатке које су почетком прошле године – 2016. зацртали у плану и програму рада, све планиране активности Општинског одбора и месних организација у све четири општине које припадају Пиротском округу, веома успешно су реализовани максималним залагањем свих чланова Градског одбора, али посебно председника и секретара.

-Заиста је дугачак списак задатака које смо реализовали прошле и на самом старту ове године, па ћу стога да наведем само неке од њих, истакао је у свом извештају Драган Петровић. Он је издвојио само питања која су била од посебног значаја за све пензионере Пиротског округа. Тако је казао да је велики број проблема са којима се сусрећу војни

пензионери Пиротског округа било на дневном реду седница Градског одбора и sukcesивно у границама својим могућности и надлежности решавани. Посебна активност испољена је у пружању помоћи пензионерима у решавању проблема заостатка исплате пензија, као и питање здравственог обезбеђења пензионера и стамбеног обезбеђења. На територији Пиротског округа живи близу три стотине војних пензионера и носилаца војних пензија.

Драган Петровић није пропустио да каже да Градски одбор последњих година остварује изузетно добру сарадњу са ПИО филијалом Пирот, а и са „Дунав осигарањем“ Пирот и свакако са надлежним органима града.

-Речју, радили смо добро, можемо и боље, истакао је Петровић.

Узимајући реч председник УВПС Љубомир Драгањац казао је да му је драго што се тако често нађе међу људима Градског одбора војних пензионера Пирот.

-То ви заслужујете. Ево и данас сте доказали вашим одзивом на годишњој Скупштини на којој сте дошли у великом броју.

Можда нећу својом информацијом и излагањем, много шта ново рећи, али ми дозволите да кажем кратко о питањима која вас највише интересују.

Ви знате да смо крајем прошле године покренули народну иницијативу, уз лични потпис да се укину важеће уредбе Владе Србије о обустављању дела пензије. Хвала вам и ту сте се показали агилним. У овој акцији прикупљено је близу 35 хиљада потписа. Захтев је предат Скупштини Србије, која би требало о њој да расправља и одлучи.

Када је реч о наводном повећању војних пензија, то је неистина. Наиме, износ од двадесет одсто

Додела социјалне и хуманитарне помоћи за фебруар 2017. године

СВЕ ВИШЕ ЗАХТЕВА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је, на седници оджаној 13. марта 2017. године, размотрио захтеве достављене у фебруару 2017. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Суботица ВС : 37.000,00 - по члану 6.699,45 динара,
ОпОр Бела Црква КД : 25.000,00 - по члану 12.178,93 динара,
ОпОр Чачак ПС : 29.000,00 - по члану 12.260,09 динара,
ОпОр Врање ЛИ : 37.000,00 - по члану 4.400,50 динара,
ОпОр Лозница ВС : 37.000,00 - по члану 7.120,00 динара,
ОпОр Стара Пазова БМ : 29.000,00 - по члану 11.309,42 динара,
ОпОр Нови Београд ВС : 33.000,00 - по члану 9.219,80 динара,
ОпОр Ћуприја ГЗ : 29.000,00 - по члану 12.181,26 динара,
ОпОр Крушевац ПС : 33.000,00 - по члану 11.140,36 динара,
ОпОр Пожега ДН : 33.000,00 - по члану 10.751,03 динара,
ОпОр Земун ЂЗ : 33.000,00 - по члану 8.834,67 динара,
ОпОр Прокупље ЛД : 29.000,00 - по члану 10.186,85 динара,
ОпОр Раковица ПЛЈ : 33.000,00 - по члану 8.060,03 динара,
ОпОр Краљево ПД : 33.000,00 - по члану 10.917,84 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,

ОпОр Панчево СВ : 10.000,00 - по члану 16.120,89 динара,
ОпОр Чукарица СЛЈ : 15.000,00 - по члану 18.471,50 динара,
ОпОр Нови Београд ДМ : 8.000,00 - по члану 15.544,57 динара,
ОпОр Суботица МА:18.000,00 - по члану 19.767,45 динара,
ОпОр Смедеревска Паланка ЈЈ : 8.000,00 - по члану 22.753,00 динара,
ОпОр Нови Београд МЛЈ : 10.000,00 - по члану 16.464,16 динара,
ОпОр Земун ВН : 15.000,00 - по члану 21.297,55 динара,
ОпОр Обреновац ГС : 10.000,00 - по члану 19.093,05 динара,
ОпОр Панчево ВР : 15.000,00 - по члану 12.778,00 динара,
ОпОр Вождовац РН : 10.000,00 - по члану 17.516,66 динара,
ОпОр Свилајац РЖ : 8.000,00 - по члану 17.918,14 динара,
ОпОр Вождовац КТ : 20.000,00 - по члану 12.838,43 динара.

Новчана средства су пренета на текуће рачуне 14. марта 2017. године

Извршни одбор

слеђује онима који су пензионисани после 2012. године. Посебан је проблем здравствено осигурање војних осигураника – пензионера и носиоца права војних пензија. Нема лекова, а у ВМА се тешко долази, дугачак је период заказивања. У преподневним сатима углавном су пацијенти из грађанства – цивили лица. Захтевали смо преко Министарства одбране да се ово другачије реши. Да ВМА заиста припада онима којима је и намењена, казао поред осталог председник УВПС Љубомир Драгањац.

Опширно и врло сликовито присутне упознао са радом и активностима ИО обавестио његов председник Зоран Вучковић. Он је између осталог говорио о

састанку са надлежним органима Министарства одбране, пре свега са министром Зораном Ђорђевићем. Поред здравственог осигурања и санитетског збрињавања војних пензионера, често се надлежнима у Министарству поставља и питање о решавању стамбених проблема. Близу 20.000 је неодговарајуће стамбено збринито или немају стан. Од тога половину сачињавају војни пензионери. Многи од њих чекају по десет и двадесет година, а има примера и двадесет и пет година, а да нису решили своје стамбено питање. Доста је и оних који за свог живота не успеју да се усеље у стан и проведу своје пензионерске дане, истакао је Зоран Вучковић. **Стево Панакијевски**

Овде и данас

ПРИВРЕМЕНОСТ ПЕНЗИОНЕРА И ПЕНЗИЈА

Крајем 2014. године Законом о буџетском систему, недовољно запажено у јавности, а надасве међу пензионерима, прописано је следеће:

Да „принципи одговорног фискалног управљања налажу свођење расхода за плате и пензије на одржив ниво, тако да ће се тежити томе да учешће плата општег нивоа државе у бруто домаћем производу (БДП) буде до 7%, односно учешће пензија у БДП до 11%“. Свођење потрошње било је неопходно, али је било разумније затварати поноре новца у лоше управљана државна предузећа. А „штедња“ се претворила у веће узимање дажбина, мање кресање плата из буџета, а највише смањење пензија. Није се дознало ко је те проценте смислио и уперо против жива 1.739.162 пензионера у 2014. години, чије су пензије тада биле 17% изнад тог нишањења на њих.

Штедети се морало и ограничити масу плата из буџета, у сразмери са растом БДП, има смисла. Пад и стагнација БДП и настала је и бујањем администрације и растом њихових плата, уз пад њихових услуга грађанима и мању корист привреди. Смањењем њиховог броја и повећањем њихове продуктивности, може се постићи и њихов бољи учинак и уз мање смањење просечних плата од поменутог процента. А пензионери су давно остваривали раст БДП, а сад се то више не би могло од њих очекивати. Маса свих пензија овиси од броја пензионера и просечне пензије. Па њихово умирање, највише може апсорбовати прираст пензионисаних и скратити само преосталим дугорочним пензионерима, рок опадања и њихових реалних пензија. Ни о чему пензионери више не одлучују, а све су слабији и да утичу на одлуке.

На поменутог дугорочног опредељења, донет је Закон о привременом уређењу начина исплате пензија, по којем се од новембра 2014. године пензије умањују прогресивно и до 20% за око 700.000 пензионера са натпросечним пензијама. Уставни суд је то послушно потврдио, а и даље се не зна колико ће то „привремено“ смањење трајати. За утеху законом је изузетно прописано ипак, „у 2016. години пензије се могу повећати за 1,25%“, али су и то мизерно читаво повећање добили само они пензионери чије пензије нису ни смањиване. Осталим пензионерима је пензијски фонд закинуо и то право супротно и закону и супротно тајном закључку Владе према којем је свима „пензија за децембар 2015. године коју исплаћује Република“.

Пише: др Милан Р. Ковачевић*

ки фонд за пензијско и инвалидско осигурање увећава се за 1,25%. Пензије за наредне месеце исплаћују се у овако увећаном износу“. А фонд и даље не исправља ту грешку, упркос бројним жалбама пензионера. Све мање остаје од система икаквог „пензијског осигурања“.

У новембру 2016. године сви пензионери добивају једнократно по 5.000 динара поклон од фонда. Остаје непознато има ли то везе са пензијама. На питање фонду, по којем основу је то добивено, одговор је да су „пензионери поднели један од највећих терета фискалне консолидације“, те је то исплата по новом тајном Закључку Владе, који још није доступан јавности. Очекивање је да Повереник за информације од јавног значаја, ипак скине неразумну тајност и тог закључка сакриваног од грађана. Изгледа да ће 5.000 динара исплаћених свима, у укупном износу од преко 8,6 милијарди динара, бити урачунато у укупне пензије и тако отежати и одложити достизање пада пензија испод 11% БДП, кад ће пензије моћи да се исплаћују у складу са оствареним правима.

Изменама и закона о буџетском систему и закона који смањује исплате пензија, у 2017. години пензије су и по решењу које имају пензионери и њихов исплаћивани део, овај пут повећани за 1,5%. Колики је БДП био у 2016. години још не знамо, нити кад ће се свим пензионерима почети исплаћивати зарађене и решењима „признаје“ пензије. И даље их се вређа најављивањем повећања пензија, чега ваљда не може бити док се смањена пензија не намири. Већ су прогутали да је и више од две године „привремено“ смањење. А знају засигурно, да је и свако уживање пензије, законом природе одређено им за привремено.

*Аутор је консултант за страна улагања

Извор: Данас

Некоме шах, некоме мат

Нови светски поредак, који је почео рушењем Берлинског зида и разбијањем Совјетског Савеза и Југославије, као вишенационалних заједница, наставио је свој крвави пир уништењем Ирака, Либије и Сирије, као најуспешнијих арапских држава, да би данас стигао на саму руску границу, подржавајући неонацисте у Украјини у покушају истребљења руског становништва у сопственој држави (по хрватском и албанском рецепту за Србе).

Основни циљ творца новог светског поретка јесте дестабилизација Русију, која се дрзнула да руши униполарни свет, заснован на доминацији једне нације и грубом гажењу међународног правног поретка. Изазивање рата у Украјини, подршка украјинским неонацистима и увођење бруталних санкција Русији, имају за циљ спречавање сваког даљег економског повезивања Немачке и Русије, које би довело до стварања јединствене (Де Голове) Европе, од Атлантика до Урала. Један од циљева креатора светских сукоба био је отимање Крима и претварање у природни носач авиона НАТО пакта, у походу на Русију, као и инсталирање америчких ракета на руској граници. Враћање Крима мајци Русији пореметило је планове оних, који себе сматрају господарима света и довело до бесних реакција и понижавања европских савезника, које су приморали да уведу санкције Русији, противно својим интересима.

Које је потребан рат у Украјини? Свакако не Русији и Европској унији, које због тога трпе огромне штете, мерене милијардама долара и стотинама хиљада отпуштених радника (само у Немачкој судбина 300 000 радника зависи од послова са Русијом). Велику штету трпи и више од 6 000 немачких фирми које раде успешно у Русији. Једини који профитирају од овог рата су Американци, чија војно-индустријска мафија трља руке због нових наруџбина оружја, које ће „усрећити“ човечанство. Ово је једини начин за спас привреде, која се гуши у дуговима од 17 000 милијарди долара.

Како реагује „цивилизована“ Европа на злочине украјинских неонациста (на спаљивање стотину руских мушкараца, жена и деце у Одеси, на бомбардовање стамбених зграда, школа, болница и црква у Доњецку и Славјанску)? Исто као што је реаговала на злочине НАТО алијансе у Србији (1999), на вађење органа Србима од стране албанских терориста на Космету, на одсецање српских глава од стране мухахедина у Босни итд. Очигледно је да, по владајућим дегенерисаним критеријумима у Европи, свако ко убија Русе или Русије постаје кандидат за Нобелову награду, а не за Хаг.

Будућност заснована на мултиполарном свету

Многи нису свесни да од решења украјинске кризе зависи, не само судбина Европе, већ и човечанства у целини, јер уколико болесници који управљају светом наставе са ширењем „демократије“, бомбардовањем других народа и притисну дугме за почетак нуклеарног рата, то би био крај историје (али не Фукујамин „Крај историје“, који идеализује неолиберални, разбојнички капитализам као најбољи систем на свету). Да ли ће и овај нови светски поредак завршити на ђубришту историје, као што је завршио Хитлеров нови светски поредак, заснован на владавини више германске расе над целим светом? Како ће данашња „виша“ раса прихватити чињеницу да њихова „изузетност“

Све је почело рушењем берлинског зида

Крах новог светског поретка КО ДРУГОМЕ ЈАМУ КОПА...

Врхунац бескрупулозности, у америчкој режији, представља преоблачење погинулих албанских терориста у цивилна одела, под стручним надзором америчког генерала и „посматрача“ Вилијама Вокера, који се „прославио“ убијањем свештеника, студента и трудница у Латинској Америци. Овај догађај послужио је као директан повод за бомбардовање Србије од стране НАТО алијансе, чиме је бомбардован и уништен међународни правни поредак.

ПИШЕ: Никола ЗИМОЊА, пуковник у пензији

угрожава опстанак човечанства и да се на историјској сцени појављују нације, које не инсистирају на својој „изузетности“, већ захтевају мултиполарни свет, заснован на сарадњи и равноправности?

Данас, када се јавио сведок, украјински војник који је монтирао ракете ваздух-ваздух на украјински борбени авион, којима је оборен малезијски путнички авион изнад Украјине, постаје јасан сав цинизам и бескрупулозност америчке политике, која је по хитном поступку, без икаквих доказа, оптужила Русију за овај злочин. Тај монтирани догађај, у коме је животно изгубило 298 невиних људи, послужио је као изговор за брутално поштовање санкција Русији и гомилање тенкова у прибалтичким и другим европским државама, које горе од жеље да послуже као топовско месо у америчком походу на Русију. Заменом теза, корумпирани медији убеђују грађане да се ради о походу Русија на Европу и Америку, као да се руски тенкови налазе на америчкој граници, а не обрнуто.

Бескрупулозност и цинизам огледају се у томе што су Американци од почетка знали ко је оборио малезијски авион, јер њихови сателити снимају и кад птица из Русије прелети у Украјину, али су пожурили да оптуже Русију и пре него што је авион пао на земљу

или пре било какве истраге и прегледа црних кутија. На овај начин настављена је сукова пракса режирања догађаја, који су довели до распада Југославије, бомбардовања Србије, отимања Косова и изазивања обојених револуција у низу земаља. Повод за увођење бруталних санкција Србији (1992. године) било је подметање муслиманске бомбе у реду за хлеб у улици Васе Мишкина, у Сарајеву, за шта су оптужени Срби, а камере SNN-а чекале су иза угла да би о томе обавестиле светску јавност. Затим је режиран масакр са лешевима из мртвачнице, на пијаци Маркале у Сарајеву (1995), као повод за бомбардовање Срба у Републици Српској. Врхунац безобразлука, у америчкој режији, представља преоблачење погинулих албанских терориста у цивилна одела, под стручним надзором америчког генерала и „посматрача“ Вокера, који се „прославио“ убијањем свештеника, студента и трудница у Латинској Америци. Овај догађај послужио је као директан повод за бомбардовање Србије од стране НАТО алијансе, чиме је бомбардован и уништен међународни правни поредак.

Ако томе додамо измишљено хемијско оружје, од стране Тонија Блера, у Ираку, као изговор за бомбардовање и потпуно уништење Ирака, једне од колевки цивилиза-

ције, видимо да нови господари света не бирају средства на путу ка окупацији оних, који се супротстављају насилном усређивању. Уколико се неко од вођа тих држава супротстави овом поробљавању, под маском ширења демократије, ризикује да буде проглашен за диктатора или фашисту (пример Белорусије и председника Лукашенка). Пут од диктатора до демократе је једноставан – треба само дозволити уништење сопствене привреде и отпустити стотине хиљада радника и већ би добио све похвале са „демократског“ Запада.

Наставља се битка за Русију

Нажалост, битка за Русију, као главно обележје 21. века, наставља се. Увођење санкција, намерно срзавање цена нафте на светском тржишту, да би се уништио руски буџет и изазвало масовно незадовољство грађана и забрана изградње гасовода Јужни ток, да би се Европа деградирала и везала за амерички гас, само су нека од ратних дејстава против Русије. На срећу, Русија није Србија да би могли некажњено да је бомбардују, како би је преваспитали и потчинили интересима финансијске и војно-индустријске мафије. Оно што је заједничко Русима и Србима, а што највише иритира „демократе“ са Запада, то је осећај националног поноса и непристајање да се живи по туђем диктату. И једни и други платили су превелику историјску цену (Руси – 27 милиона погинулих да би ослободили Европу од Хитлера и фашизма, а Срби – 27 посто становништва у Првом светском рату и милион и по у Другом светском рату, у борби против Аустроугарске монархије и немачког фашизма). Да није било тог германског геноцида над руским и српским народом, Русија би данас имала између 300 и 400 милиона становника, а Србија између 20 и 30 милиона. Ко има право данас, да у име убијених и нерођених Руса и Срба заборавља, опрашта и не реагује на појаву новог фашизма на тлу Европе?

Последњи догађаји у Украјини потврђују да је украјински председник Петр Порошенко послушао недавни савет хрватског премијера Пленковића да територију Доњецке и Луганске области, које су под контролом побуњеног становништва руске националности, може повратити једино „Олујом“, по узору како је то Хрватска извела нападом на српско становништво у бившој Републици српској крајини (РСК). Међутим, Порошенкова „Олуја“ није дала очекиване резултате. Уз велике губитке у људству, око 75 погинулих и 150 рањених, Украјина је после вишедневних борби морале су обуставити борбена дејства и повући се на линије дефинисане Минским споразумима.

При доношењу одлуке за нарушавање споразума у Минску Порошенко није имао у виду да се ситуација у свету, у односу на хрватску Олују драстично променила. Пре свега да се Русија вратила на светску сцену као сила и један од одлучујућих фактора, да се стање у земљама Европске уније убрзано погоршава са тенденцијом могућег распада, а односи између САД и ЕУ, и Руске федерације достигли су најнижи ниво.

Најзначајнији догађај је победа Доналда Трампа на председничким изборима у САД, о којем су се „мајдански револуционари“ већ ома негативно и понижавајуће изјашњавали.

Тако су се „мајдански револуционари“, на челу са Порошеном, уз тешку економску

Има ли демократије и правде у бестијалном живљевању над цивилним становништвом

ситуацију у земљи и недостатак финансија нашли у незавидној ситуацији. Стога су се одлучили, поред осталих мера (блокада саобраћаја и путева ка Доњецкој и Луганској области, увођења пореза на робу из ових покрајина и др.) како би добили материјалну и финансијску подршку неких западноевропских земаља и САД, која је у потпуности изостала. Наиме, како од Меркелове тако и од САД Порошенко је добио „наређење“ да под хитно обустави све оружане сукобе и инциденте и да поштује споразуме из Минска.

Према информацијама из више извора, украјински конфликт за европске земље и САД тренутно није у приоритету њихове спољне политике и на одређено време ће бити „замрзнут“, односно његово решавање ће бити одложено, што ће у Украјини продубити економску кризу и могуће унутрашње сукобе. С једне стране незаинтересованост западноевропских земаља за конфликт у Украјини може се довести у везу са предстојећим изборима у неким западноевропским земљама и још недефинисаном спољном политиком америчке администрације.

У таквим околностима треба очекивати да на линијама конфликта и раздвајања између украјинских војних формација и побуњених снага Доњецке и Луганске области повремено долази до локалних и издвојених сукоба и међусобних оптужби за инциденте, пре свега у функцији одвраћања пажње Украјинаца од тешке унутрашње политичке и економске кризе. С друге стране, отварањем кризног жаришта у Украјини, односно на граници са Русијом, западне земље су постигле циљ – да перманентно имају разлоге за продужавање санкција према Русији. Стога ће украјински конфликт вероватно, на дужи период, бити „замрзнут“.

Међутим, процене су да би се нерешавање овог конфликта могло вратити западним креаторима ове кризе као бумеранг. Наиме, све веће незадовољство народа Украјине изазвано економском кризом, могло би изазвати унутрашње сукобе са несагледивим последицама. На такву могућност указују и догађаји у последњих неколико дана.

Неће проћи понижавање Србије на путу у ЕУ

Уместо условљавања и понижавања Србије сталним уценама и новим условима, Европа би морала да се извини Србима за све злочине и покушаје геноцида над њима у прошлом веку (1914, 1941. и 1999. године) и да надокнади штету од 200 милијарди долара, нанету бруталним санкцијама и бомбардовањем. Где су „слободни“ европски интелектуалци да дигну свој глас и узвикну: „Фашизам анте portas“?

Осим тога, Европа би морала да се извини Србима за брутално отимање Косова (духовног средишта Србије) и за безрезервну подршку албанским терористима, који су вадиле органе живим Србима и продавали их својим спонзорима. Као што су албански терористи вадиле срца отетим Србима, тако су Американци извадили срце Србији, отимајући јој Косово. Да ли ће успети да јој ампутирају и мозак и убеди Србе да су их бомбардовали за њихово добро? Хоће ли Европа схватити да је саучесник у историјском злочину према Србији или ће и даље остати послушни слуга својих америчких господара? Да ли ће се Европа икада вратити хуманистичким идејама највећих умова човечанства, који су живели на њеном тлу?

О стању у Европској унији довољно говори чињеница да Летонци најављују да су главни циљеви ЕУ– уништење Русије, кроз заостравање санкција и условљавање и понижавање Србије на путу ка ЕУ. Преведено на обичан језик то значи да Србија неће бити примљена у Европску унију док не уведе санкције Русији и не призна нарко-терористичку државу Косово.

Шта би Србија добила испуњавањем европског (америчког) захтева за увођењем санкција Русији? Добила би опште презрење оних који су је натерали да пузи, оних истих који су је бесомучно бомбардовали 78 дана, који јој отимају Космет и нанели штету од 200 милијарди долара. На другој страни, створила би непријатеља од Русије, која је никад у историји није бомбардовала и која јој је помогла 1916. године да не буде уништена и избрисана са политичке карте света.

➔
Наставак на 19. страни

Употреба пројектила са осиромашеним ураном 1999. године

ТРАЈНИ ТРАГОВИ НЕЧОВЕШТВА

Проф. др Слободан Чикарић, радиолог и радиотерапеут, председник Друштва Србије за борбу против рака, у чланку изнео је да је Светска здравствена организација у једном извештају навела да је у 2014. год. у свету регистровано 14 милиона нових малигних тумора, (односно 2 000 случајева на милион становника), а код нас је регистровано 40 000 новооболелих случајева од рака, (односно 5 500 случајева на милион становника) што је 2,8 пута више у односу на светски просек.

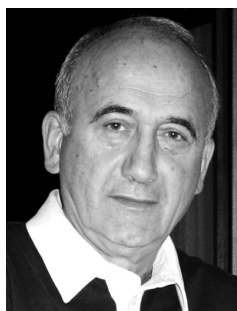
Агресија на СР Југославију је била по много чему јединствена. Извршена је кршењем многих међународних конвенција и докумената, без одобрења Савета безбедности УН, а највидљивији акт било је бомбардовање. Агресија је представљала преседан, јер је по дефиницији дефанзивни војни савез први пут у својој историји напао земљу која није ничим угрожавала било коју чланицу Алијансе. Извршена је у интересу и савезу са једном терористичком организацијом (ОВК), према земљи која није хтела да се одрекне дела своје територије. Мимо свих међународних конвенција, поред класичних убојних средстава коришћена је и муниција са осиромашеним ураном (муниција са ОУ), због које у Србији имамо појаву знатно већег броја оболелих од карцинома и других болести.

Осиромашени уран (ОУ) је нуспродукт у припреми горива за нуклеарне реакторе и нуклеарно оружје. Има три изотопа: ^{234}U , ^{235}U и ^{238}U . Сва три уранова изотопа и њихови производи су радиоактивни и осим примарног алфа присутно је и бета и гама зрачење. ОУ у муницији је уствари врло опасан радиоактивни отпад и његово чување представља велики проблем за сваку земљу са развијеном нуклеарном технологијом. Анализом узорака са територије после бомбардовања СР Југославије, откривено је присуство ^{236}U и ^{239}Pu , што указује на порекло ОУ. Откривено је у траговима присуство америцијума, нептунјума и технецијума. Плутонијум је по својим радиолошко-хемијским карактеристикама опаснији од ^{238}U . Његова отровност се може поредити са отровношћу цијанида и арсена, а радиоактивност је у поређењу са токсичношћу неколико хиљада пута већа.

Узрочник канцерогених оболења

Деловање ОУ на људе, биљни и животињски свет је трајно и у неким сегментима се не може умањити, па су ефекти дејства ове врсте муниције на живу силу и становништво фатални, јер долази до трајне контаминације, чије последице могу да буду катастрофалне.

При удару уранског језгра у чврсту препреку ствара се висока температура од око 800°C , он се пали, и око 10-70% од укупне масе ОУ сагори и пређе у аеросоле уранијум оксида (U_2O и U_3O , честице до 5 μm). Сит-

ПИШЕ:
**Слободан
Петковић**
генерал-мајор
у пензији

не честице ОУ примарно контаминирају околину погођене мете. Ветар, возила или било каква активност на терену, накнадно могу проузроковати разношење радиоактивне прашине и накнадну контаминацију људи, материјалних средстава и животне средине. Зависно од метеоролошких услова, могу се разносити на различите удаљености. Уколико пројектил рикхостира од препреке, ОУ остаје на површини у деловима. Честице ОУ се могу унети у организам удисањем или преко хране и воде. Ако пројектил не погоди мету зарива се у земљу на различите дубине, где настаје процес оксидације и пренос оксида ОУ у биосферу. Слабо је растворљив у води и телесним течностима, док су оксиди урана боље растворљиви, тако да временом контаминирају подземне воде и изворишта питке воде, а преко биљака у виду сточне хране или плодова, могу да контаминирају животиње и људе.

Опасности од контаминације тако разбацаним и неконтролисаним радиоактивним материјалом су бројне. Различите активности, ветар, и слично, могу да подигну честице ОУ са контаминираних површина и да га незаштитени људи удахну и унесу у организам. Спирењем у подземне и текуће воде и даље до биљака, а онда и до животиња и људи може да доспе ОУ. Може да дође и до директног контакта људи и животиња са „тачкастом контаминацијом“ ОУ на земљишту или са деловима пенетратора...

Главне дозе код ОУ потичу од алфа и бета зрачења које је опасно за човеково ткиво чак и у малим дозама, па ако се инхалира или ингестира, сигурно би се производила вредности преко дозвољене дозе. Алфа зрачењем ОУ наноси значајне примарне, директне радијационе оштећења, махом у ткивима са којима је елемент у непосредном

контакту, док бета и гама зрачењем могу бити оштећена и друга ткива.

У случају да је кожа контаминирана, контактом са чврстим деловима пенетратора, може се примити доза од око 2 mSv/h. Постоји значајан ризик код излагања коже и екстремитета остацима муниције. Пенетратор емитује 11.198 алфа и 35.914 нискоенергетских бета честица у секунди, па би у случају додира голим рукама, већ након 80 часова на кожи дошло до различитих патогених промена. Инхалација ситних честица у плућа може да доведе до појаве канцерозних обољења унутрашњих органа. Ако човек удахне само једну честицу величине 5 μm , канцер плућа у наредном временском периоду врло је вероватан. Крупније честице се задржавају на слузници горњих делова респираторног тракта. Ако су нерастворљиве у крви и ткивним течностима, радиоактивним дејством могу да оштеде ћелије, које после више година доведу до малигних промена на тим местима. Радиоактивност и токсичност ОУ и његових продуката изазивају разна обољења, као што су: дерматитис, бубрежна оштећења, акутне некротичне артеријске лезије, па и смрт. После веома дугог периода (20 до 25 година) настају касне последице - малигне промене, најчешће карциноми бронха, остеосаркоми, леукозе, тумори јетре.

НАТО у СРЈ изазвао еколошку катастрофу

Они који су учествовали у агресији, разне интересне групе и комисије које су под њиховим патронатом крстариле овим просторима и поједини лобисти, углавном тврде да у постојећем стању животне средине штете и последица нема, а тамо где их је морало бити, оне су минималне. Какве ли ироније!

Нажалост, истину све више осећа наше становништво. Она је у све већем броју канцерозних и других обољења на овим просторима. Огледа се у оболењима војника који су боравили на простору Косова и Метохије (КиМ) или другим деловима бивше Југославије.

Проф. др Слободан Чикарић, радиолог и радиотерапеут, председник Друштва Србије за борбу против рака, у једном од својих чланака износи да је Светска здравствена организација у једном свом извештају изнела податак да је у 2014. год. у свету регистровано 14 милиона нових малигних тумора, (односно 2 000 случајева на милион становника), а код нас је регистровано 40 000 новооболелих случајева од рака, (односно 5 500 случајева на милион становника) што је 2,8 пута више у односу на светски просек.

У том тексту се још наводи да је у претходној деценији у Србији стопа инциденције малигних тумора расла у просеку 2% годишње, а стопа mortalитета – 2,5% годишње и да је највећа у Европи. У САД су у исто време у стопе опадале: инциденције за 0,6% а mortalитета за 1,6% годишње. Сједињене Америчке Државе су 1999. године у Србију „извезле“ 15 тона ОУ.

Оно што смо до сада, као држава учинили на откривању истине о последицама употребе муниције са ОУ у току агресије снага НАТО-а на СР Југославију, чини се показује да већ 18 година немамо, достојанства, воље, снаге и храбрости, да се суочимо са истином.

У току агресије на СР Југославију у којој су учествовале здружене снаге НАТО-а,

Пројектили са осиромашеним ураном

Слабо је растворљив у води и телесним течностима, док су оксиди урана боље растворљиви, тако да временом контаминирају подземне воде и изворишта питке воде, а преко биљака у виду сточне хране или плодова, могу да контаминирају животиње и људе

изазвана је еколошка катастрофа, по карактеру обиму и облику незабележена у историји људске цивилизације. Били смо изложени и еколошком геноциду - уништавању животне средине и угрожавању живота и здравља људи у ширим размерама и са дугорочним последицама, због употребе муниције са ОУ и гађања постројења хемијске индустрије. На овим просторима снаге НАТО-а водиле су нуклеарни, то јест радиолошки и хемијски рат.

Муниција са ОУ, није нуклеарно оружје, али по ефектима дејства она је високотоксично радиоактивно оружје ниских активности штетних по живи свет, па би морало бити забрањено, јер: "... Свака примена оружја које остварује штетне ефекте ван бојног поља, које наноси повреде цивилима, тј онима који не учествују непосредно у сукобу, и које ефекте остварује и после сукоба сматра се грубим кршењем закона рата".

Највише пројектила у десет последњих дана агресије

Одмах по отпочињању агресије, ваздухопловне снаге НАТО пакта, приликом ваздушних напада на просторима СР Југославије, користиле су муницију са ОУ. Авиони А-10 из састава ваздухопловних снага САД су 28. и 30. марта 1999. године гађали пројектиlima са ОУ шири рејон Призрена. Оваква

дејства су настављена у даљем току агресије, а најинтензивнија су била последњих 10 дана агресије када су већ вођени преговори о прекиду бомбардовања, што на свој начин сведочи о намерама агресора. На тај начин вештачки је стварана дуготрајна радиоактивна контаминација територије опасна по људе, животиње и уопште по животну средину.

Укупно је регистровано 112 удара муницијом са ОУ на 91 локацију: 12 удара на девет локација у Р. Србији, два удара на једној локацији у Р. Црној Гори и 98 удара на 81 локацију на КиМ. Али је важно истаћи да је 49 или 44% напада муницијом са ОУ, извршено после постигнутог споразума о окончању агресије - у последњих 10 дана рата. На тај начин НАТО је територију СР Југославије трајно контаминирао са око 15 тона радиоактивног отпада. То је застрашујућа количина ОУ која нам је вечно „остављена на чување“ јер је време полураспада ОУ око 4,5 милијарди година, тако да ће контаминација трајати дужи нешто је до сада трајала људска цивилизација, а забележен је садржај ОУ у узорцима и до 235.000 Вq/kg (толерантан природни садржај урана у земљишту је 10 - 50 Вq/kg).

Припадници мултинационалне бригаде „Запад“ по уласку КФОР-а на КиМ, новембра 1999. год. добили су нуклеарно-хемијско-биолошки приручник под називом:

„КФОР, Интернационалне бригаде, Запад, Осиромашени Уранијум, Информације и Инструкције“. Садржаји приручника упућују на то са каквом ће се врстом опасности сретати на терену припадници бригаде и како да поступају. Тај приручник својом садржином, недвосмислено говори и потврђује чињеницу да су планери ратних операција НАТО-а и САД пре почетка бомбардовања СР Југославије знали да је оружје са ОУ опасно, канцерогено и генотоксично. Своје припаднике су упозоравали на опасност, а цивилима - становништву никада нису указали на опасност која им прети. Припадници међународних снага вероватно заобилазе и не залазе у рејоне контаминираних остацима муниције са ОУ, воду и храну допремају из својих земаља. Становници неких делова Србије, а посебно КиМ живе на тој „уклетој“ земљи, а можда нису ни свесни каквој се опасности излажу.

Опасност ће трајати хиљадама година

Тврђу да су свесни чињенице, колику опасност разбацани и неконтролисани радиоактивни материјал представља за њих и локално становништво илуструје и један догађај који се десио са међународним снагама у БиХ. Новинар Зоран Жука испричао је за „Мондо“ да је један италијански новинар имао проблем да нађе саговорника који би му потврдио да смрт неколико десетина италијанских војника који су службовали у БиХ има и те какве везе са чињеницом да су били стационирани на простору изложеном дејству муниције са ОУ. Када је видео да губи превише времена, новинар је направио једноставан и, на жалост ефектан тест: отишао је у рушевине Ремонтног завода у Хаџићима, купио неколико пенетратора и целих зрна муниције од ОУ, ставио у пртљажник свог аутомобила и одвезао у команду НАТО снага у Сарајево. Кад је војницима и официрима показао шта би желео да им „поклони“, они су се разбежали. У команди је дата узбуна која је трајала више часова, све док на лице места није стигла специјализована екипа немачких војника са специјалном заштитном опремом, купила остатке радиоактивне муниције у посебне металне контејнере и одвезла их у непознатом правцу.

Степен сазнања о опасности ОУ, и степену уређености поступака државе у вези са тим, илуструје следећи пример, који у свом чланку износи Leonard A. Dietz: „У фебруару 1980. године судским налогом државе Њујорк присиљено је постројење за производњу пенетратора од осиромашеног уранијума да престане са производњом, јер су сваког месеца превазилажене прописане границе ослобођене радиоактивности у ваздуху од 150 микро кирија“. Ова вредност одговара количини од 387 грама ОУ (а само у једном пројектилу је око 298 грама ОУ). Зар не смемо, и не требамо да се запитамо: ако су власти државе Њујорк биле забринуте због појаве радиоактивности у ваздуху, чији је месечни еквивалент радиоактивности 1-2 пројектила, како да ми не будемо забринуте за ефекте које могу произвести више десетина хиљада пројектила, који су у време агресије и бомбардовања неконтролисано нама „вечно остављене нама на чување“.

Војни ветерани и недељник „Српска војска“ од 1908. до 1912. године

ВЛАДАРИ И ВОЈСКОВОЂЕ

Када се по угледу на поједине европске земље предлагало да и у Србији министар војни буде цивилно лице („виши цивилни чиновник“), *Српска војска* је такве предлоге одбацивала и са моралног и са стручног аспекта, али је и она захтевала да министар војни буде и политички компетентан.

ПИШЕ: Велимир ИВЕТИЋ, пуковник у пензији

У текстовима је истицано је да је историјско искуство потврдило да је најбоље да је владалац уједно и способан војсковођа, као што су били Александар Македонски, Фридрих Велики, Петар Велики, Наполеон и други. Уколико владалац нема довољно знања, изношено је да је неопходно да изабере најбољег војсковођу и да у њега има поверења. Овај став се доказивао на примеру Немачке: цар Вилхелм Први, Бизмарк и Молтке, али чешће када владар није уважавао мишљење најбољег војсковође и када је долазило до пораза државе.

О парламенту и влади није било општих прилога, а сви прилози у којима је било ставова о њима, односили су се на Народну скупштину Србије и на Министарски савет. Међутим, у више чланака има значајних делова о улози и одговорности владе за државну политику и у оквиру ње за војну и ратну политику. Издавамо делове једног таквог чланка - уводника „Однос владе према војсци“ (бр. 38/1909): „Генерал Жомини говорећи о војној политици или филозофији рата, износи као један од најважнијих услова за усавршавање војске: спрема и војничко образовање војсковођа, а за ово чини одговорним владе дотичних држава. Која влада то запостави, спрема држави пропаст... Сматрајући да политика рата, као дело владе уопште, обухвата све односе дипломатије, а да војна политика обухвата све војне комбинације неке државе... ми сматрамо да политика рата и војна политика морају стајати у блиском односу. Пошто ту спону односа има да чине министри војни и војсковође, то је јасно да се владе морају старати о тим факторима, који треба да су посвећени у тајне политике рата, те како војна политика, која обухвата све војне комбинације, не би истрчала ван државног циља.“

О министру војном Србије највише је било прилога у *Војсци* и *Српској војсци*, а и са појединим општим ставовима о тој дужности у врху државне организације.

Истицани су потребни предуслови које треба да има личност што обавља ту дужност. С обзиром на двојаку улогу министра војног: политичку и војну, захтевано је поседовање високог знања из обе области, али обавезно и висок карактер или шире: морал. Истицало се да обављање дужности министра војног увелико зависи од владе и народног представништва. С обзиром на то да је министар војни имао двоструку одговорност (и пред владаоцем) и да је извршавао дугорочне обавезе, износило се мишљење да се са честим променама владе, не би требало да мењају и министри војни.

Када се по угледу на поједине европске земље предлагало да и у Србији министар војни буде цивилно лице („виши цивилни чиновник“), *Српска војска* је такве предлоге одбацивала и са моралног и са стручног аспекта, али је и она захтевала да министар војни буде и политички компетентан.

Организације, удружења грађана и политика

У војним листовима пропагирала су се витешка удружења, с обзиром на њихов велики значај за припрему народа, посебно омладине, за одбрану (стрељачке дружине, кола јачаха, спортски клубови, хумитарна удружења и друго). Као и у дру-

гим значајним темама, писци су се позивали на примере из европских земаља и Јапана. Износимо дужи прилог о европским соколима (уводник бр.26/1910). *Српска војска* објавила је (48/1909.) позив официрима једног од својих сарадника да постави масони у рубрици „Наша пошта“. У поднаслову „Слободни зидари“ износило се о њима веома позитивно и навело да се официри у страним земљама учлањавају у њихов савез. „Официри једне просвећене државе треба да ступе у овај велики савез свих честитих људи на свету“ – завршетак је наведеног позива. Мишић и Исаковић постали су масони као уредници 1909. Војвода Живојин Мишић је умро као масон, а Исаковић је одмах после Мишићеве смрти напустио тај „савез“. Уредништво и сарадници били су за остваривање програма полутајног удружења „Уједињење или смрт“ али су осуђивали ту организацију што је била тајна (38/1911, стр. 189 – 190, 42/1911, стр. 327 – 328).

Иако је у војсци Србије преовлађавало мишљење да се војно лице не сме бавити политиком, већ да је само позвано да извршава задатке које поставља политика, ипак се све више учувало да оно мора разумети политику и из чисто војних разлога. То се прво истицало за високе официре, као кандидате за дужност министра војног, а затим и на команданте који усавршавају војну политику, те морају шире познавати политику. Зато се све више истицао значај официра као основног реализатора војне политике. У чланцима о стратегији износио се значај официра за политику, јер „стратегичка је један део државних наука, а њен предмет: спрема војске и земље за рат, политичког је значаја, јер је и војска чисто политичка институција, а сам рат средство и један акт политике“. Због тога је „официр“ као специфична тема узела висок ранг код свих приватних војних листова.

Увиђао се и значај подофицира, посебно када се негативно одражавао њихов недостатак, јер је у то време у Србији, према преношеним изворима, најтеже било шегртима и подофицирима.

Војнику се већа пажња посвећује после критика у Народној скупштини појаве ба-

тинања војника током 1908. године. О учитељима више чланака објављује тек *Наружани народ* с обзиром на њихову важност у васпитавању народа за одбрану.

Значајан је био и број прилога о народним посланицима, али су се сви односили на унутрашњу политику Србије.

Идеологија, право, религија, штампа

Идеологија је била незаобилазна у војној штампи. Идеолошки ставови великих људи износили су се у разним прилозима ради доказивања ауторових тврдњи, мишљења, предлога. Национализам Западне Европе из друге половине XIX века и почетка XX века била је најприсутнија идеологија званичне и приватне војне штампе у којој се пропагирала највиша вредност и уједно највиши државни циљ: ослобођење и уједињење српског народа. Највише су истицани примери Немачке (Пруске) и Италије у вези са њиховим уједињењем.

Како се пангерманизам све више испољавао и осуђивао, поједини аутори су у више наврата, при изношењу примера Немачке, писали: „као у Немачкој до њеног уједињења“.

У приватној војној штампи право као елемент политике узимано је у обзир најчешће приликом образлагања неопходности војног јачања државе, односно војске. Тако се најчешће истицао познати став да сила има првенство над правом и доказивао примерима из историје и тадашњих збивања (посебно анексија Босне и Херцеговине). Такође се истицао став, као закључак, да народ (држава) своје право мора да брани силом.

Изношене су идеје правне државе и владавине права посебно у текстовима о патриотизму и јачању отаџбине. „За подизање и јачање отаџбине првенствено су потребни правда, законитост и најозбиљнија спрема...“ (СВ, 22/1909,1). „Правосуђе у држави велики је чинилац за стварање вере у народу о срећној будућности отаџбине... кад је суд несигуран и срозан... онда и појединац и цео народ – могу гледати само несрећну будућност своје

Војвода Живојин Мишић био је један од уредника листа Српска војска

отаџбине" (5/1910,).

О религији у војној штампи је писано првенствено због значаја вере у моралном васпитању народа и војске и у прилозима о војним свештеницима у Србији. Издаја се уводник броја 8/1911: „Вера, морал и њихови проповедници у војсци“.

Истицај је пораст улоге штампе у политичком и јавном животу, а посебно слободу штампе за демократски развој. О слободи штампе сарадници су износили схватања већ изграђене српске слободарске мисли о том питању.

У прилозима о штампи у рату изношени су ставови или подужи цитати европских војних мислилаца, а највише Голца и Блумеа, те примери из ратова, при чему највише позната Бизмаркова ангажовања на придобијању јавног мњења.

Војни писци Србије почетком XX века били су једногласни у одређењу рата, с тим да је било између њих разлика у тумачењима узрока, карактера и врсте ратова. Прихватили су схватање рата „као оруђа политике“ Карла фон Клаузевица и његових настављача и пре објављивања превода Тодора Павловића чланка француског писца К. Камона „О Клаузевицу“ у

Ратнику 1903. године (књ.54,385-411 и књ.55, 117-126). Клаузевицево друго одређење рата као продужење политике средствима није збунило српске писце.

Ставови о узроцима рата

Код српских војних мислилаца почетком XX века превасходно су прихваћене социјал-дарвинистичке варијанте схватања о узрокованости ратова као „облика борбе за опстанак“. Ово тумачимо на основу тада изношена два основна услова ситуације: (1) српски народ у неослобођеним српским покрајинама био је угрожаван, а над Краљевином Србијом све више се „нагињала аустроугарска сенка“, односно Српству је био угрожен опстанак, и (2) теза о борби за опстанак била је најприсутнија у европској војној литератури коју су користили српски писци.

Подсећајући јавност да Србији предстоји рат – борба за опстанак, а изнесећи и прогнозе страних политичара да је у Европи рат неизбежан, износило се и моралистичко схватање узрокованости рата (бр. 2, 12-13/1909, 12, 49-40/1910, 27, 42/1911).

На теолошка схватања о пореклу рата нисмо наишли код српских аутора, него у преводима. Код српских писаца нисмо нашли ни на биологистичко-органистичко и расистичко схватање узрокованости рата, док јесмо на елементе природно-правног и геополитичког, које је било у вези са тадашњим угроженим положајем српског народа. Наилазили смо на органистичко схватање војске као битног или најбитнијег органа државног организма (најчешће је војска третирана као срце код човека). Ти примери се налазе у прилозима у којима се желело на што убедљивији начин указати на значај војске.

Све више се увиђало да основни узрок савремених ратова лежи у политичко-економским међудржавним односима. Др Јован Б. Јовановић (иностранци, професор историје у Војној академији до 1904.) у чланку „Мароканско питање“ (СВ, 32/1911.) износи да „борба која се сада води међу светским силама састоји се у што већем ширењу колонијалног царства, а у вези са тим, у подизању флоте и ширењу трговине“.

Изношени су ставови о рату у вези са ратном опасношћу од Аустро-угарске и неопходности вођења рата ради ослобођења и уједињења српског народа. Истицања је жеља да до рата, као зла, не дође, а тежиште захтева било је на припремама Србије за предстојећи (неизбежан) рат. Да се не би код народа стварала претерана негативна осећања према рату, изношени су и позитивни ставови о рату, претежно из комплекса моралистичког схватања рата.

Стални рат или вечни мир

Иако је ова дилема везана за учења о узроцима и карактеру ратова, ми смо је издвојили с обзиром на њену актуелност у току целе политичке историје и за све друштвене науке.

У приватној војној штампи Србије, те дилеме није било, јер је третирала конкретну ситуацију Србије у времену када је у Европи очекиван рат, када је Србији претио рат и када су релевантни субјекти у Србији све више прихватили да је ослобо-

ђење и уједињење Српства основни циљ, а главно средство за извршење тог циља у тадашњим условима рат, а што је било у основи програмске оријентације свих листова.

Ставови да је рат неизбежно зло и високо моралан чин за Србију у том времену и да је вечни мир „за сада“ само лепа жеља (сан, утопија), преовлађивали су у српској војној штампи. Због ограниченог простора изнећемо само бројеве у којима се износи наведени став о вечном миру: 8/1908, 29/1909, 12 и 49 – 50/1910, 23 и 27/1911.

Основни закључак би био: када се излажу чињенице из прошлости и садашњости, намеће се став да је рат стална друштвена и политичка појава, а када се разматра будућност, предност има мир. Српски сарадници војне штампе, углавном су се придржавали следећег става: - рат је нужно зло као гаранција постојања слободе и мира и за заштиту праведних права државе (као што је народно уједињење), али као последње средство.

Војска, као елемент државне организације, најзаступљенија је у политичким садржајима војне штампе Србије од 1903. до 1912. године. Специфичне теме, које означавају радње државе у вези са војском (војне политике), имају највиши ранг (организација, јачање морала, оспособљавање, снабдевање војске, итд.). Она је третирана као значајан или као најзначајнији елемент државне организације, а што је произишало из ставова које смо изнели у претходним текстовима. *Српска војска*, као најдемократскији српски војни лист, објашњавала је значај војске за државу, а најчешће поводом потцењивања војске од стране дела интелектуалаца и политичара.

За српске официре, те и за војну штампу, тежиште војне политике било је на пракси: организовању и припремама војске за рат. Због тога су се изнети општи ставови налазили у уводним и/или закључним деловима прилога у којима су се разматрала сва питања јачања војске и увек су предлагана решења која су потврђивана у пракси (историји), али и за будућу праксу.

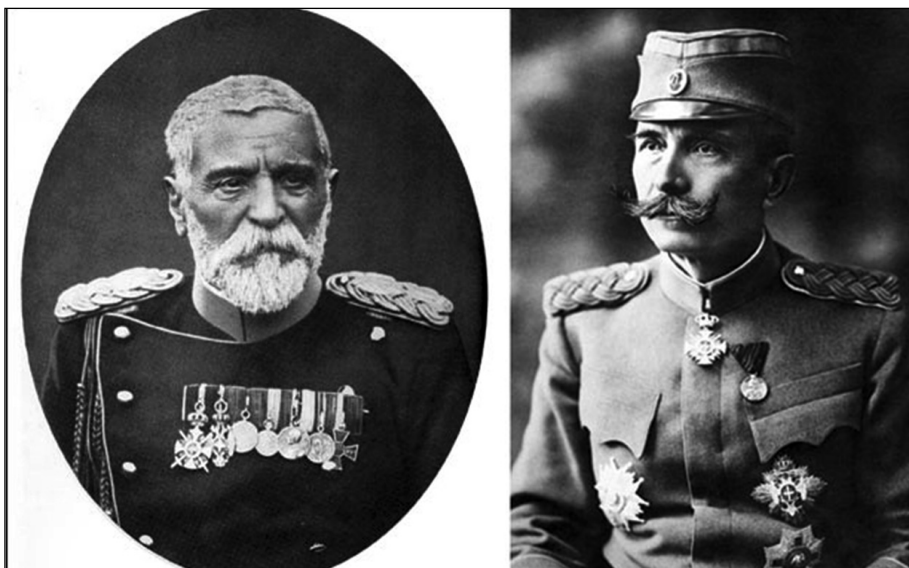
До 1911. године, од када је Србија чинила озбиљне и тајне мере на побољшању организације своје војске за извођење офанзивних операција, о овој специфичној теми било је највише прилога. У њима се наводила директна надлежност и одговорност државе за адекватну организацију војске у односу на политичке циљеве државе и зависност организације војске и од других политичких услова. Приватна војна штампа посебно је реаговала на захтеве у делу политичке штампе и у предизборним кампањама у вези са скраћивањем војног рока.

У *Српској војсци* било је бројних прилога у вези са организацијом војске. Више је било мишљења и предлога у вези са Законом о устројству војске, јер су се о новом закону шириле усмене вести још од 1909. године, а током 1911. године започео рад на изради нацрта нове верзије наведеног закона.

Сустрет са историјом

ПОНИЖАВАЊА ВЕЛИКИХ СРПСКИХ ВОЈСКОВОЂА

Узлети и страдалаштва славних војвода Радомира Путника и Петра Бојовића. Судбине војника чији су животи повезани са историјом Србије. Путник сазнао од благајника да је смењен. Бојовић таљигама пребачен на Ново гробље

Војвода Путник и Петар Бојовић у време када је постао војвода

Крф, децембар 1915. године по старом календару. Српска влада на челу са Николом Пашићем и престолонаследником Александром Карађорђевићем је неумољива. У насталој атмосфери међусобног оптуживања ко је крив за трагични исход ратовања и Албанског голготу, да би се прикрило неразумно одбијање Лондонског уговора и посвећеност стварања заједничке државе троименог народа, сва одговорност је пребачена на војну команду. Наравно, на челу са начелником Штаба Врховне команде, војводом Радомиром Путником.

Човек који је дванаест и по година био министар војске и начелник Главног генералштаба, потом штаба Врховне команде, творца новог устројства војске, стратег победа у балканским ратовима и понижавајућег пораза Аустроугарске армије, био је смењен. А како то међу Србима бива, војвода ће за смену сазнати од војног благајника, када је добио плату без додатка који следује начелнику Штаба.

Један војсковођа симболичног презимена Путник, отпутовао је у историју. На његово место доћи ће Петар Бојовић, који ће наредне две године опорављати војску и водити је у пресудном пробоју Солунског фронта. То ће бити последњи сустрет двојице војника чији су животи и остварења дубоко повезани са историјом Србије на прелому двају векова, као и свему што је претходило у деценији пред избијање Великог

рата. Обојица се нису определили за војнички позив из жеље за авантурама, већ из дубоког осећања да само војници могу да остваре достојанствен живот свом народу.

Иако нису били вршњаци дуго су и предано сарађивали. Први, онај старији, Путник, је рођен, а други ће завршити свој живот у јануару. Та чињеница поново ће их ових дана спојити у појединим медијима који ће подсетити на њих.

Путник је био старији десетак година. Рођен је у Крагујевцу 12, односно 24. јануара 1847. године. Готово сви војни историчари и његови биографи се слажу у оцени да је био најзначајнија и најтрагичнија фигура међу српским војводама, који ће из једног пораз и једне недоличне смене ући у легенду.

Баш онако како је његов прадеда Арсеније, предвођен имењак Чарнојевићем, са Косова кренуо у Велику сеобу пут Панонске низије. Педантни Угари пописујући досељенике који су пристигли у Белу Цркву, уз име његовог претка дописали су презиме Путник, јер је он себе назвао „путником у непознатом правцу“.

Војну академију је уписао 1861. Завршио је као осми у класи. Војевање је започео 1876. године у рату с Турцима и ниједан гат рат више неће мимоићи. Није се повијао пред властодршцима. То ће осетити и краљ Милан Обреновић када је од Путника, који је био председник испитне комисије, тражио да један његов миљеник положи мајорски

испит. Добио је одговор:

„Положиће ако буде знао!“

Официр није знао и није положио. И краљ га је пензионисао... После Мајског преврата и доласка на престо краља Петра I Карађорђевића, постаје начелник Генералштаба.

Кад је почетком новембра 1906. потписан уговор са Французима за куповину 180 пољских, 36 брдских и осам коњичких топова, фабрика је Путнику хтела да поклони револвер. Он је одмахнуо руком и рекао:

„Нећу да ме после неко пита зашто је Шнајдер мени дао револвер.“

Напад Аустроугарске на Србију затиче војводу Путника у аустријској бани Глајхенберг, где је био на лечењу. Све дилеме зашто су га бечке власти пустиле да се врати у Србију развејао је Конрад фон Хецендорф, начелник Генералштаба Аустроугарске војске: „Ја сам цару предложио пуштање Путника. Много је боље да Србима командује стари необразовани Путник него један од млађих генерала школован у Француској.“

Умро је 17. маја 1917. године у Ници. Ковчег с његовим посмртним остацима остављен је у прозору цркве на Руском гробљу. И ту је стајао годинама. Тек када су двојица француских генерала поручила: „Или га пренесите у своју земљу и сахраните, или дајте да га ми Французи сахранимо“, после више од девет година од његове смрти, сахрањен је 7. децембра 1926. на Новом гробљу.

Танана нит која прати судбине двојице војвода и слична је судбини њихових породица које су теране са својих огњишта ратовима и глађу. Путников наследник на месту начелника Генералштаба Петар Бојовић рођен је 4, односно 16. јула 1858. у селу Мишевићи код Нове Вароши. Његов отац се доселио из Васојевића, из села Бојовића код Андријевице. С пролећа 1867. године они из Старе Србије прелазе у село Радаљево код Ивањице.

Бојовић је гимназију завршио у Београду са одличним успехом. По завршетку гимназије, у октобру 1875. уписује Артиљеријску школу, коју је завршио као први у класи.

Петар Бојовић је учествовао у шест ратова и одликован је са 26 српских и југословенских, као и 16 руских, француских и британских одликовања. Под његовом командом успешно је изведена Сремска операција у којој је Прва армија прешла Саву и продрла у Срем. У овој операцији је рањен. У јесен 1915. године спречио је продор Бугара на Косово, чиме је осигурано повлачење преко Црне Горе и Албаније ка југу.

Бојовић је као начелник Штаба Врховне команде руководио повлачењем кроз Албанију и он је изабрао локацију на Крфу на коју се склонила српска војска. Командовао је српском офанзивом на Кајмакчалану, где је српска војска поразила бугарске јединице у кључној и предсудној бици за окончање Великог рата. Због сукоба са француским генералом Гијомом, подноси оставку на место начелника Штаба Врховне команде и поново преузима команду над Првом армијом са којом 1. новембра 1918. године улази у Београд. По пробоју Солунског фронта унапређен је у војводу и био је последњи официр коме је тај чин додељен.

Био је врстан познавалац стратешке употребе коњице и ваљда први официр који је осетио значај авијације у ратним вихорима. Захваљујући њему је у опсади Скадра први

Краљ Петар и војвода Путник у Прилепу 1912.

пут полетео један авион са ратним задатком.

У новој држави био је кратко начелник Главног генералштаба војске Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Одбија да буде министар, рекавши да је он само војник, и одлази у пензију крајем 1921. године. За разлику од Хрвата који су се борили у редовима Аустроугарске војске које је краљ Александар тетовио, војвода Бојовић је потонуо у заборав. У пензији је провео 20 година, мирно и повучено дочекавши почетак Другог светског рата.

О личном животу поручника Петра Бојовића у његовом официрском досијеу остали су подаци о једној казни и две веридбе. Средом 1882. године кажњен је са десет дана затвора, зато што је у кафану ушао кроз прозор. Постоје и два министарска одобрења за женидбу, што говори о његовој склоности према женама. Као генералштабни мајор Петар Бојовић је у Крагујевцу упознао Милеву Јовановић, кћерку трговца Николе Јовановића. Венчали су се 4. јуна 1893. у Саборној цркви у Крагујевцу. Са њом је имао шесторо деце, четири сина и две ћерке.

ПЛАНИНА У КАНАДИ НОСИ ПУТНИКОВО ИМЕ

Мало је познато да је у Канади једна планина, по завршетку Првог светског рата, добила име по војводи Путнику. У подножју планине налази се спомен-плоча, на енглеском језику, на којој пише:

„Планина Путник названа је у знак вечног сећања на мушкарце и жене из савезничких оружаних снага у Србији и њиховог вође, војводе Радомира Путника (1847-1917). Србија је изгубила четвртину свог становништва, како припадника војске, тако и цивила за време Првог светског рата (1914-1918). Ова жртва била је део канадских и савезничких борби у Европи против три царевине у циљу заштите људских права и слободе човечанства.”

После војног пуча 27. марта 1941. године, војвода Петар Бојовић је у својој 83. години, 3. априла 1941. године поново активиран и именован за врховног инспектора југословенске војске.

Знајући шта војвода Бојовић значи за српски народ, одмах по доласку Немца у Београд, Франц Нојхаузен, Хитлеров лични опуномоћеник за Србију, нуди му сарадњу са снагама Рајха. Војвода је немачком изасланику одговорио:

„Господине, Ваша војска у овом тренутку је окупатор моје земље и ја ни у каквом облику, док окупација траје, војском не могу са Вама сарађивати.”

Почетком децембра 1942. године војвода Бојовић успева да упути писмо Дражи Михаиловићу у коме му шаље „очински поздрав и војничку заповест: Напред у победу, за краља и отаџбину”.

Готово цео рат провешће у кућној изолацији. Долазак ослободилаца у Београд донеће и највеће понижење великом војсковођи. Група партизана упала је у његову кућу у Трнској улици на Врачару. Када су видели његову свечану униформу и шапку, уместо да се поклоне и одају почаст војнику који је крварио и за њихову слободу, младих са петокракама на војничким капама искалили су бес на деведесетогодишњаку.

Од повреда задобијених од овог батинања војвода је преминуо 20. јануара 1945. године. Сахрањен је без икаквих почести, а његови земни остаци пребачени су таљигма на Ново гробље. Савременици сведоче да је на Радио Београду објављена вест да ће свако ко дође на сахрану војводе Бојовића бити ухапшен.

Иван Миладиновић

Извор: *Вечерње новости*

КО ДРУГОМЕ ЈАМУ КОПА...

Наставак са 13. стране

Чак и кад би испунила све захтеве својих западних „пријатеља“, Србија никад не би била примљена у Европску унију, јер ће се Унија, пре тога, сигурно распасти, имајући у виду да њена проамеричка бирократија води политику супротну интересима њених грађана и њених чланица.

И Бугари жртве америчких експеримената

Ко може данас да убеди грађане Бугарске да је забрана изградње Јужног тока од стране Американаца, коју је Европа прихватила, иако је против њених интереса, нешто најбоље што се десило Бугарској, која је уместо енергетског центра Југоисточне Европе, постала њено слепо црево? Многи се сећају посете америчког сенатора Мек Кејна Бугарској, јуна 2014. године, после чега је бугарска влада приморана да заустави изградњу Јужног тока. Пре тога су под притиском Американаца отказали договорену изградњу нуклеарке Белене, на Дунаву, иако би тиме Бугарска постала највећи произвођач и извозник струје на Балкану. Главни разлог за отказивање овог пројекта је тај што су нуклеарку требали да граде и финансирају Руси, чија је понуда била два пута нижа од америчке.

Под притиском Американаца отказана је и изградња нафтовода Бургас – Александрополис (Грчка), иако су Руси били спремни да финансирају овај пројекат. На тај начин Бугарска је изгубила 12 милијарди долара инвестиција и 600 милиона долара годишње, које би убирала од транзита руског гаса. Тиме је Бугарска показала верност свом господару, а заузврат ће добити од својих „добротвора“ гас у лименкама од „кока коле“ из далеке Калифорније, по четвороструко вишим ценама у односу на руске. Колико ће Бугарска изгубити протеривањем руских туриста са Црног мора и забраном извоза у Русију, сувишно је говорити. Вероватно ће јој штету надокнадити Американци, слањем ракета за „одбрану“ од Руса и слањем Бугара на руски фронт?

Бугарско искуство може бити поучно и за многе српске еврофанатике, који безглаво јуре у Европску унију, као обећану земљу, у којој ће их издржавати богати немачки стриц. За ове фанатике треба организовати студијска путовања суботом, до пограничних градова Источне Србије и сусрете са бившим бугарским лекарима, инжењерима и професорима, који на бугарским продају гаће, да би могли да преживе у Европској унији са пензијом од 50 до 80 евра. Такав исти „рај“ чека Србе, ако икада уђу у Европску унију, поготово кад се има у виду да Бугарска по свим економским показатељима (БДП-у по глави становника, извозу, ниској задужености итд.), стоји много боље од Србије.

Да ли су у праву неки геополитичари, који тврде да о пријему нових чланица Европске уније одлучује Америка, а основни критеријум за пријем је давање војних база за напад на Русију? На питање: „Која држава највише угрожава мир у свету?“, 85 посто грађана у свету одговорило је – САД, држава која је покренула преко педесет ратова после Другог светског рата, у којима је погинуло више милиона људи.

Да ли је, после свега, јасно неким еврофанатичима код нас, да Србија нема никакве шансе да буде примљена у Европску унију (осим ако не уведе санкције и објави рат Русији, као Црна Гора) и не призна нарко-терористичку „државу“ Косово?

Ситуација на Косову и Метохији

ФОРБС: ВРЕМЕ ЗА ПРАВДУ ЗА СРБЕ

Политика Вашингтона према Балкану никада није имала смисла јер су САД желеле да очувају неке нације у заједништву, друге да раздвоје, док су истовремено неке случајеве етничког чишћења осуђивали, а неке игнорисали. Даг Бандоу, спољнополитички коментатор „Форбса“, написао је у свом ауторском тексту да је једина заједничка ствар, која је константна последица америчке политике та да Срби увек губе.

Како је навео, из Приштине и Београда допиру непријатељски тонови и претње, због чега је време да САД и ЕУ поново умешају прсте и „овога пута учине праву ствар“, наводи Даг Бандоу, а преноси *Хафингтон пост*.

Текст под насловом „Bungled Intervention In Kosovo Risks Unraveling: A New Deal Needed For Peace“ објављен је на Форбсовом сајту 24. јануара.

Он у свом чланку помиње да је Југославија била вештачка творевина Версајског споразума која је након Другог светског рата преживела захваљујући „диктатури Јосипа Броза Тита и страху од совјетске инвазије“, али да је Титова смрт разбила „јединство“ које је на окупу држало неколико нација.

Како се наводи, након тога је створен политички вакуум који су искористили националисти, и Балкан је експлодирао.

Прва Бушова администрација признавала је суверенитет Југославије, али пошто су Немци подржали независну Словенију, започео је серијски распад, током којег су САД и Европа подржали стварање БиХ и Хрватске.

Након што су подржали распад СФРЈ, америчко-европски савезници су изненада почели да се противе подели и сецесији Хрвата и Срба из Босне, али и Срба из Хрватске, наводи лист и додаје да су тада злочини које су чинили Срби разглашавани на сва звона, а да су муслимански и хрватски претукивани.

„Вашингтон и Брисел су очекивали да српска мањина ћути и пристojно пати и трпи репресију осталих, већинских група, чак и онда када је суочена са етничким чишћењем. Упркос свему томе, Вашингтон је одбио не само да призна те злочине, него се оградити сваке критике тог безумног етничког чишћења“, наводи лист и додаје да је таква политика Вашингтона на снази и данас.

Као најновију балканску кризу лист наводи Косово, где су се крајем деведесетих појавиле оружане албанске групе, које је Вашингтон првобитно оловљавао као терористичке организације. Међутим, убрзо се ситуација мења, а Албанци добијају сву подршку светских медија.

Аутор наводи да се тада срео са првим косовским председником Ибрахимом Руговом, који му је казао да је Албанцима очајнички потребна „помоћ америчке војске и Си-Ен-Ена“.

Након што је НАТО успео да протера српску војску, Албанци су почели да чине најстрашније злочине и етничко чишћење над Србима, протеравши најмање четврт милиона Срба, Рома и осталог неалбанског становништва, као и да су амерички и европски

војници, упркос томе што су окупирали територију, урадили јак мало да то зауставе.

Приштина је тада постала град „којим руководе мафијаши и ратни злочинци“, а Косово „полигон на којем Саудијска Арабија регрутује и радикализује иначе секуларне муслимане“, а једно истраживање показало је да се „злочини над неалбанским становништвом на Косову готово не процесуирају“, да не постоји слобода штампе и да су политичари и судови огрезли у криминал и корупцију, као и трговину органима.

Форбс наводи и да људи са севера Косова желе да буду део Србије, али да систематска неправда према Србима са Косова ствара нове могућности за конфликт.

Како се наводи, потребни су нови преговори, али они у којима САД и ЕУ неће бити на страни Албанаца, већ на страни Срба, а једино решење је оно у коме ће и Приштина и Београд бити задовољни.

Извор: Сајт Фонд стратешке културе

Штету од које се прогнани Срби никада неће моћи да опорави, нико није проценио. А већина није понела ништа више од завежљаја, уточиште су потражили понајвише северно од Ибра. У сабирним центрима северних српских општина, али и у сачуваном енклавама: Гораждевцу, Штрпцу, Грачаници... Многи и у централној Србији, код родбине и пријатеља.

Представљена књига о књижевницима и политици у српској култури

НАЦИОНАЛНА САМОСПОЗНАЈА

Са представљања књиге: тема није нова, али је вечна

У свечаној сали Дома Војске Србије 14. марта је одржана промоција монографије проф. др Зорана Аврамовића „Књижевници и политика у српској култури (1804-2014) Лепа душа и Јанусово лице политике“ у издању „Православне речи“ из Новог Сада.

Промоцији књиге присуствовали су министар културе и информисања Владан Вукосављевић, државни секретар Министарства одбране Ненад Нерић, патријарх српски Иринеј, представници система одбране, бројни посетиоци и љубитељи књиге.

Монографију су представили академици Љубодраг Димић и Гојко Ђого, проф. др Драган Симеуновић, књижевни критичар Желимир Никчевић и аутор.

У име издавача присутнима се обратио директор „Православне речи“ Зоран Гутковић и изразио задовољство што већ традиционално промовише ново издање у Дому Војске Србије.

Представљена књига о књижевницима и политици у српској култури

Према речима Никчевића, књига је „значајан издавачки подухват који ће у јавно-

сти имати разноврсних одјека зато што аутор обрађује и расветљава веома деликатну област“, а академик Ђого је истакао да „монографија није само каталог научно проверених података, о размирицама и сагласјима политике и књижевности, него одважно, социолошки омеђено, пропитивање колико се, кад и како тај однос рефлектовао у историју својих народа“.

Професор Симеуновић је нагласио да је монографија пун погодак и доказ зрелости времена у ком живимо.

И политика и књижевност се боре за људску душу. Теже и једна и друга да је освоје – политика силом, а књижевност лепотом. Оне су на истом задатку, али тај задатак их доводи у стање сукоба и сарадње. О томе ова књига на неки начин говори и шаље поруку о вечитости борбе између књижевности и политике, поручио је Симеуновић.

Представљена књига о књижевницима и политици у српској култури

Да тема није нова, да је вечна, и да су нова истраживачка питања, скупи односа, начин дефинисања научног проблема, закључци и стил научника поручио је академик Љубодраг Димић, док је аутор на крају промоције изразио веровање да ће књига бити „само један од корака у нашој националној и културној самоспознаји, јер је важно да народ и нација упознају себе“.

Истраживачка пажња у монографији посвећена је теоријском разматрању односа политике и јавног деловања књижевника, искуственом обавештењу о писцима који су били политички активни и односу српских књижевника према политици Србије током последње две деценије 20. и почетком 21. века.

Отворена изложба „45 паклених ноћи над Београдом“

СВЕДОЧАНСТВО О СТРАДАЊУ НАШЕГ НАРОДА

Распукло небо од ватре и метала, димова и ужаса. Подсећа на чувени стих Преверове „Барбаре“ - „...Под кишом канада огња, крви и челика.“ Све пршти од дејствовања противавионаца, НАТО авијације, а небо постаје скуп отровних облака. То је Београд у пролеће 1999. године, у оку и окулару Томислава Петернека, великог уметника фотографије, чија је изложба „45 паклених ноћи над Београдом“ 3. марта отворена у Малој галерији Дома Војске Србије.

На изложби су најзначајнији догађаји који су обележили агресију НАТО-а 1999. године на нашу престоницу – од првих бомби, преко гађања бившег ЦК (данас тржни центар Ушће), РТС, Генералштаба и Министарства одбране, обарања „невидљивог“ Ф 117, обарања других пројектила, до гађања рафинерије у Панчеву, резервоара за бензин код Хиподрома, обарања Ф16, крстарећих пројектила, итд.

Потпуковник Биљана Пашић је, отварајући изложбу, подсетила да је реч о исечцима борбе и живљења, сликама херојства народа и војске, које терају да се погне глава са пијететом због оних који нису преживели овај рат.

„Ових 24 догађаја на фотографијама су мрачна слика збитија што ће обележити и генерације које долазе. И које намеће дилему важи ли још она реченица патријарха Германа - опростити али не и заборавити“, рекао је о изложби историчар уметности Душан Миловановић, подсећајући на чињеницу да је агресијом НАТО пакта на СРЈ апсолутно погажено међународно право, Женевске конвен-

Изложбу је отворила потпуковник Биљана Пашић

ције привремено укинута, а на грађане Србије отворена нова сезона лова и они смештени у категорију планетарних парја.

Сам аутор, Томислав Петернек, искористио је прилику да подсети да су многи у свету видели изложбу, укључујући ту и градове из којих су на нас те 1999. године полетали авиони. Захваљујући се Медија центру „Одбрана“ и Војсци Србије, Петернек је додао још нешто:

„Кад се буде завршила, ова изложба остаће Министарству одбране, ја је поклањам. Јер, она њима и припада, и ту ће бити трајно сачувана као сведочанство.“

Из огромног корпуса фотографија из циклуса бомбардовање Србије Петернек је одабрао 24 догађаја, представио их у гро-плану, а испод сваког, у фризу су постављене фотографије о последицама злочиначког чина. Овакав исказ може да се чита и као мрачна снага збитија испод оскрнављеног неба Отаџбине.

Обраћање генерал-пуковника у пензији Јеврема Цокића „Војном ветерану“

У ИМЕ ИСТИНЕ

На првом програму РТС, 26. јануара у 21.05 часова у емисији „Да, можда не“, у којој је било речи о случају генерал-мајора Владимира Трифуновића, аутор и водитељ госпођа Оливера Ковачевић поменула је моје име у веома негативном и увредљивом смислу, изговорила при томе веома грубу неистину речима „Јеврем Цокић је премештен у Београд по личном захтеву“.

У име истине и објективног информисања на хиљаде читалаца, који су ме као цивили или припадници ЈНА, Војске СРЈ и Војске Србије упознали у неком од девет гарнизона широм бивше СФРЈ у којима сам службовао, и са њима у рату учествовао и из њега изашао као ратни војни инвалид са 80 одсто инвалидитета, осећај поштовања ми налаже моралну и професионалну обавезу и дуг да кажем истину о изјави којом сам грубо оклеветан.

Дакле, реч је о мојој прекоманди из Вараждина за Београд јуна месеца 1991. Године, наводно по мом личном захтеву, што је апсолутна неистина о чему, поред, осталог, постоји доказ (у прилогу). Ову ноторну лаж користио је покојни Трифуновић у жељи да себе оправда и прикаже не већом кукавицом од осталих генерала, па и мене, у саставу Пете Војне области.

Без провере, ову неистину водитељка је лаички прихватила и у поменутој емисији службено изјавила, чиме је не само обманула јавност, већ укаљала моју људску и професионалну част, углед и достојанство.

Стога молим да у целини објавите текст деманта изречене неистине о мојој прекоманди из Вараждина у Београд - не по личном захтеву, већ по потреби службе, Указом Председништва СРЈ.

Уверен да ће те у првом наредном броју „Војног ветерана“ објавити мој демант, унапред захваљујем на разумевању,

С поштовањем,
Генерал-пуковник у пензији
Јеврем М. Цокић

Отворено писмо градоначелнику Београда

ВАПАЈ ЈЕДНОГ ИНВАЛИДА

Поштовани градоначелниче, председниче Синиша Мали, обраћам Вам се лично из разлога евидентног и сталног сужавања до сада остварених и озакоњених права првенствено бораца, учесника Другог светског рата.

Све до пре две до три године имао сам признато право решењем Секретаријата за социјалну заштиту градске управе Београда (видети прилог), на бесплатно коришћење посебно обележеног паркинг места. Најновијим тзв. иновацијама правилника и прописа из ове области, то право за неке категорије тешких ратних војних инвалида (РВИ) је одређеним тумачењима разводњено и уствари укинута.

Првоборац сам из Другог светског рата од своје шеснаесте године, РВИ 80 %, са Петом козачком крајишком бригадом НОВЈ, учесник у ослобођењу Београда октобра 1944 године, у чему је само у подножју Авале положило животе 119 мојих сабораца из бригаде, пуковник у пензији итд. да би ми се данас од стране неких оспоравало да као такав могу добити слободно и обележено паркинг место пред зградом у којој живим већ 40 година, како бих у случају хитних интервенција могао стизати до лекара.

Лимитирано право на тај попуст искључиво ортопедским додатком који ми случајношћу није раније комисијски одређен је у диспропорцији са стварним здравственим стањем јер сам већ сада са постојећим степеном инвалидитета, старосном доби (90 год. живота), низом пратећих обољења случај којем треба туђа помоћ у одржавању а не само слободно паркинг место.

Господине председниче, на крају свега оправдано се пред Вама питам чиме бих још могао, ако до сада нисам успео, заслужити тај паркинг простор за моје инвалидско возило старо 30 година?

Надам се умесном и разумном одговору и повољном решењу.

Драган Машала

ГЕНЕРАЛШТАБ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ
Сектор за попу, мобилизацију и системска питања
ПЕРСОНАЛНА УПРАВА

Број 3240-3

29. октобра 2003. године

Персонална управа Генералштаба Војске Србије и Црне Горе, на основу члана 161. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97), а на захтев ЦОКИЋ ЈЕВРЕМА, генерал-пуковника у пензији, издаје

ПОТВРДУ

Потврђује се да је ЦОКИЋ Маринка ЈЕВРЕМ, генерал-пуковник у пензији, ЈМБГ 2805934710334, Указом Председништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, број 1/11 од 8. маја 1991. године, са дужности у гарнизону Вараждин, по потреби службе премештен и постављен у гарнизону Београд, односно, да именовани није премештен на лични захтев.

Потврда се издаје на основу увида у документа службене евиденције и има значај јавне исправе у смислу члана 161. став 2. Закона о општем управном поступку, а служи ради доказивања у судском спору и у друге сврхе се не може користити.

РБ/ДК

НАЧЕЛНИК
генерал-мајор

Дослав Бабић, дипл. инж.

Зашто тако наопако

ОСОРНА СЕСТРА

Пре извесног времена на ВМЦ Нови Београд два пензионера на шалтеру за лабораторијске услуге. Прво прилази млађи пензионер, коме сестра рутински заказује давање крви на анализу. Прилази старина, најмање му је 80 лета, пружа папир и моли сестру да му пронађе резултате лабораторије. Сестра осорно показује на папир налепљен на стакло шалтера, на којем пише да се резултати издају од 16 часова, а тада је било само 14 часова.

Пензионер објашњава да је дошао из новобеоградских блокова, да је болестан и да не може после два часа да поново дође, још једном љубазно моли да му пронађе папир. Не, то није наишло на добар пријем. Сестра је још једном строго узвратила да јој не пада напамет пре 16 часова да тражи папир на којем су исписани резултати. Потом се подигла с места и отишла у лабораторију.

После неколико дана препознах старину и упитах га да ли је узео резултате. Одговорио је потврдно да се догодило поново да је на ВМЦ-у био у време каје није предвиђено за уручивање лабораторијских резултата. Поново је замолио сестру,

али овога пута иза шалтера је седела много млађа особа, која је љубазно за двадесетак секунди пронашла папир и уручила му га.

Ето два начина поступања у истом случају. И на крају питање: да ли сестре постоје зарад пацијената или пацијенти постоје зарад медицинских сестара? Да ли су, у случају о којем је реч, медицинске сестре из истог колектива?

Јесу, али не и из истог професионалног милеа!

У сваком случају реч је о два људска карактера. Један припада арсеналу типичних бирократа, а други – типу народних људи, васпитаних да чине добра дела.

Можда ће овај текст пробудити савест код осорних медицинских сестара. Не знамо заиста шта је то било у глави бирократски настројене сестре и шта ју је спречавало да потроши двадесетак секунди и помогне временом војном пензионеру? У времену потрошеног морала и те како су нам потребни медицински радници који се при сваком потезу или кораку понашају као хумани људи.

З. П.

Годишња скупштина МО „Бежанијски блокови 2“
Нови Београд

КАКО РАДЕ ДРЖАВНИ ЧИНОВНИЦИ

Када је о активностима реч, мало је месних организација које тако предано раде као што је случај са МО „Бежанијски блокови 2“, на чијем је челу од оснивања искусни и предузимљиви Ђорђе Петровић. Зато није нимало чудно што је на седници годишње Скупштине сала МЗ „Козара“ била испуњена до последњег места. Међу учесницима скупа било је и више генерала у пензији. Ни овога пута није изостало присуство председника УВПС Љубомира Драгања. Седница је отпочела одавањем поште минутом ћутања недавно преминулом председнику новобеоградских војних пензионера Константину Арсеновићу, генерал-потпуковнику у пензији.

Услови у којима смо радили у току 2016. године били су веома сложени, поготову због нерешених статусних питања КВП и недовољне ангажованости, па и незаинтересованости државних органа (надлежних министарстава, Уставног суда Србије, РФ ПИО) за њихово решавање. Проблеми се споро решавају, права се смањују, а нови прописи и одлуке надлежних све више се компликују и негативно утичу на живот војних пензионера, рекао је Ђорђе Петровић, подносећи извештај о раду у минулих дванаест месеци. Он је потом подвукао да држава није у потпуности измирила дуг према војним пензионерима јер им није исплатила још 4,28 одсто, колико су остварили тзв. цивилни пензионери. С тим у вези очекује се да коначну реч да Европски суд за људска права у Стразбуру.

На скупу је посебно потенцирана чињеница да је Законом о привременом уређењу начина исплате пензија погођено око 96 одсто војних пензионера, којима су месечне припадљивости смањене у просеку за 15,4 одсто. Упркос бројним захтевима војних пензионера и поднете народне иницијативе да се тај закон укине, он је још увек на снази и поред чињенице да је држава стала на здраве финансијске ноге.

У војном здравству доста тога скрипи, како је оцењено, а посебан проблем изражен је у недостатку лекова. Поново је подигнут глас да чланови Управног одбора Фонда СОВО буду из редова репрезентативне организације војних пензионера.

Живот војних пензионера у односу на колеге у грађанству, крај је за девет година. У току једне године премине 1500 војних пензионера, од чега у Београду једна половина. Велики је број оних у дубокој старости, сами и нарушеног здравља. Из тих разлога потребно је сачувати оно што смо створили и више пута

указивали да се са оваквом динамиком обезбеђења и начином расподеле станова, стамбено питање КВП не може решити у блиској будућности. Здравствена заштита војних пензионера и чланова породица, једна је од најважнијих животних потреба. Стога је потребно попунити слободна формацијска места у војном здравству, побољшати снабдевање лековима и на ВМА дати приоритет војним осигураницима, нагласио је Петровић.

Из МО „Бежанијски блокови 2“ активисти редовно посећују изнемогле и болесне колеге. Редовно се обележавају значајни датуми из наше историје. Између осталог на достојан и достојанствен начин организује се сусрет војних пензионера поводом Дана ЈНА. Веома добра сарадња успостављена је са МОД „Бежанијски блокови 1“, „Младост“, „Савски кеј“ и „Блок 62“.

„Морамо учинити максималне напоре да УВПС опстане и то што бројније и јединствене. Повремено се сусрећемо са критикама које произилазе из незнања и неупућености необавештених појединаца у активности Удружења, при чему се мешају жеље и лични интереси, истакао је Петровић.

Тежишни задаци за ову годину произашли су из извештаја и актуелне праксе, а везани су за остваривање статусних, егзистенцијалних и других права војних пензионера. Посебно је истакнута потреба за побољшањем прилика у здравственом осигурању и стамбеном обезбеђењу. Војни пензионери ће се борити за побољшање личног и друштвеног стандарда. Неговање традиција и развијање патриотских осећања и даље остају у жижи активности организације. Посебан напор биће учињен да се пензије врате на ранији ниво и да се у целости оствари право на ванредно усклађивање пензија за 11,06 одсто.

Окупљени чланови поставили су више питања на које је подробно, уз богату аргументацију, одговорио председник УВПС Љубомир Драгања.

Генерал у пензији Томислав Симовић повишеним тоном говорио је о томе како војни пензионери реагују на све израженију немоћ или намеру државе да ту друштвену групу што више обесправи и маргинализује. Генералово иступање само је једно од бројних који се догађају у Удружењу као одговор на непоступање државе у складу са законима и другим прописима. Очигледно је да војни пензионери имају све мање разумевања за оно што државни чиновници неправедно чине.

3. Пешић

Дамама приредили
угодне тренуте

ДРУЖЕЊЕ УЗ МУЗИКУ

Поводом Међународног дана жена Градски одбор Удружења војних пензионера Подгорице својим другарицама поконио је и нешто више од обичне пажње. У суботу 4. марта организован је одлазак на спортско-рекреативни сусрет ветерана Црне Горе у Никшић, који је приредила Организација жена антифашиста.

По лијепом прољећном сунцу у парку испред Дворца краља Николе било је то право уживање ветерана. Такмичило се у четири дисциплине за ветеранке и ветеране: пикадо, набацивање обручева, бацање камена и скок у даљ, да се и даме опробају у мушким дисциплинама.

По завршетку такмичења дружење је настављено уз музику, игру, пјесму и заједнички ручак. На крају је организована подела медаља, диплома и пехара победницама.

Седмог марта у ресторану „13. јул“ организовано је другарско вече. Даме „скоцкане“ за незаборавно дружење, на улазу је чекала добродошлица и цвијеће. Те вечери „момцима“ није мањкало центлменских манира. Музика, чашица лозе и добро друштво, подигло је расположење свих, уз одабране пјесме естрадне умјетнице Тање Радоњић. Играло се и веселило. Једна млађа дама заиграла је и на столу.

Све у свему, дружење је било успешан лијек противу бројних проблема и година.

Осмог марта услиједио је обилазак другарица које нијесу могле доћи на дружење. Вриједно је забиљежити поштом, даривање цвијећа и уручење признања другарицама учесницама НОР-а.

Коса Милутиновић, 95 година, мајор ЈНА, носилац Партизанске споменнице 1941. и бројних медаља, учесник Пљевањске битке, 4. и 5. офанзиве и бројних битака кроз Црну Гору, Босну и Србију. Стана - Лутка Бојић, броји 90 љета, кршна Црногорка рођена у Топличком крају, учесник НОР-а од 1942, врла и храбра скојевка, носилац бројних одликовања и прави ударник у послеријатној изградњи домовине.

Партизанке су представнице Удружења дочекале осмјехом који је произишао из топлине њихових душа - другарски, партизански. Другарице Коси и Стани уручена су признања на којима пише „За примјер херојства у Народно-ослободилачком рату, заслуге у послеријатној изградњи домовине, његовању ратних традиција и војничког другарства“.

Градски одбор ће наставиће акцију обиласка болесних, старих и угрожених војних пензионера и пружаће им помоћ.

Радивоје Здравковић

Из Месне организације „Ђеле кула“

УЗ МЕДЕЊАКЕ „ВОЈНИ ВЕТЕРАН“

Годишња седница Скупштине Месне организације „Ђеле Кула“ УВПС Ниш одржана је 22. марта. После интонирања химне и одавања поште херојима који су дали своје животе у одбрани Србије и преминулим члановима УВПС. Скупштини је присуствовао председник Градске организације мр Милутин Пантелић.

Председник МО Иван Милошев поднео је исцрпан извештај о раду који је једногласно усвојен. Између осталог навео је да је мали одзив чланова на састанке и друге активности које Удружење организује. Структура чланства изгледа овако: до 60 година

ничега о херојским биткама.

Питао је када смо на малим екранима видели неког од ратних генерала, команданата и чули шта они имају да нам кажу и пренесу, и ко су били припадници оружаних снага, који су изнели одбрану земље и сачували част овог народа? Поставио је питање када смо поводом обележавања годишњица агресије НАТО-а, последњи пут чули или поменули имена: начелника Штаба Врховне команде генерала Драгољуба Ојданића, команданта Прве армије генерала Србољуба Трајковића, команданта Друге армије генерала Милорада Обрадовића, команданта Треће армије генерала Небојшу Павковића, - команданта РВ и ПВО генерала Спасоја Смиљанића, команданта Ратне морнарице адмирала Милана Зеца, команданта Приштинског корпуса генерала Владимира Лазаревића и имена команданата и начелника штабова корпуса, бригаде, пукова, батаљона... Када је ко од званичника поменуо имена pilota хероја Миленка Павловића, Иљу Аризанова, Небојшу Николића, Драгана Илића, Предрага Милутиновића, Слободана Перића, Зорана Радосављевића...

Да ли су заборављени хероји са Косара, Грожупа, Дренице и других пришта битака попут Ивице Петковића, Предрага Леовца, Миљана Тошковића, Бранислава Негића, Ивице Ивановића, Крунослава Иванковића, Јосипа Сича, Фјодора Фјодоровича Шљуге, Драгана Митровића, Ивице Станковића, Боре Аџеминовића, Драгана Јаснића, Војислава Митића, Ђорђа Зенга, Александра Миленковића, Бобана Настића, Слободана Чабаркапе...

Спомињу ли се имена свих који су током тромесечних борби дали своје животе на олтар отаџбине, њих 1002 припадника Војске СРЈ, неколико хиљада рањених, и више од 2.500 цивилних жртава.

Треба да их се сећамо, да им одамо признање и да се осврнемо на сваки важан датум из наше историје. Речи Џејми Шеја, портпарол НАТО-а, који је у марту 1999. године говорио „Србе треба спокојно бомбардовати, јер ће све брзо заборавити“ никада не треба да се остваре.

Присутнима се обратила и председница Удружења нишких домаћица и домаћина Емина Милутиновић Јовић (снаха члана УВПС Грујице Јовића), изразивши задовољство што је присуствовала скупу и позвала војне пензионере да се укључе у хуманитарним акцијама које спроводе. Као права домаћица присутнима је поделила младенчиће, захвалила се на указаној пажњи и пожелела добро здравље.

Уз медењаке присутни су послужени соком и подељен им је лист „Војни ветеран“.

И. Милошев

У Нишу обележен Дан жена

СВЕЧАНО И РАДНО

Удружењу војних пензионера Ниш, уз присуство жена из месних организација УВП Ниш, обележен је 8. март.

Том приликом је истакнуто да се тај дан слави као дан борбе за економску, политичку и социјалну равноправност жена са мушкарцима. За међународни празник, прихваћен је далеке 1917. године. Уједињене нације су 1975. годину прогласиле за међународну годину жена и почеле службено да обележавају Дан жена. Уведене су и значајне новине у правима жена, попут трудничког боловања, ограничења рада у трећој смени, иста плата за исти рад, право гласа и многе друге.

Жене су информисане о активностима и наредним задацима Градске организације Удружења војних пензионера Ниш, о вођењу парничног поступка за дуг од 11,06 одсто и Управног поступка који се односи на повећање пензија за 20 одсто (да се у пензијски основ урачуна 20 одсто, јер су уплаћивани доприноси и за стаж осигурања са увећаним трајањем).

Жене су се посебно интересовале шта се догађа са иницијативом да се укине закон о умањењу пензија, који је на снази већ трећу годину.

Свакој дами уручено је цвеће.

З. Јашовић

20%, до 70 година 28%, до 80 година 31%, до 90 година 16% и 7 преко 90 година 3%. Од укупног броја 32% је жена.

Истакнута је чињеница да бар 70% чланова једном током године покуца на врата, а изнет је и предлог да се организује хуманитарна акција прикупљања књига које би поклонили Геронтолошком центру или некој од сеских школа. Такође је предложено да се војни пензионери прикључе хуманитарним активностима за помоћ Дејем онколошком одељењу болнице.

Председник Пантелић је информисао присутне о тренутним активностима УВПС и проблемима у остваривању права (тужбе за 11,06% и 20%, здравствено и стамбено збрињавање) и истакао како је та МО једна од најактивнијих.

У наставку рада председник МО изнео је кратак осврт на 24. март 1999. године и агресију НАТО-а на СРЈ са геслом „Србију памти! Због себе, због будућности!“, поздравио присутну Снежану Лукић, чији је супруг погинуо 15. априла 1999. године и подсетио да морамо да чешће и у свакој прилици са поносом помињемо имена хероја који су дали свој живот у одбрани отаџбине. У обраћању присутнима, запитало се зашто у медијима са националном фреквенцијом нема готово

У посети Геронтолошком центру

НЕДОСТАЈУ ЛЕКОВИ

Делегације Градског одбора (председник мр Милутин Пантелић, потпредседник Зоран Јашовић др Витомир Панчић, Станко Боснић и Иван Милошев) 17. марта учинила је посету корисницима војне пензије који су смештени у Геронтолошком центру Ниш.

Од 20 корисника војне пензије, само је петоро чланова УВПС. Од 20 смештених пензионера у Центру само су шест покретни (две чланице у инвалидским колицима), шест чланова је лежећих и осам се налази у одељењу за дементне особе. У разговору корисници услуга Геронтолошког центра (ГЦ) истакли су да су углавном задовољни смештајем и односом особља. Као проблем истакли су недостатак лекова којих нема ни у војној апотеци, а ни у цивилним.

Договорено је да се са предоченим проблемима упозна директор ГЦ и предузму мере, у складу са могућностима и прописима Центра, на побољшању координације ВМЦ - ГЦ. Председник мр Милутин Пантелић, др Витомир Панчић и Иван Милошев посетили су и лежеће чланове који су исказали задовољство посетом и бригом Удружења, јер, како рекоше, само УВПС брине о њиховом смештају.

И. Милошев

Сећање на хероје ЖИВИ ИГМАНСКИ МАРШ

Ове године навршило се 75 година од чувеног Игманског марша (27. јануара 1942. године) у време друге непријатељске офанзиве на 32 степена испод нуле. Борци Прве пролетерске НО ударне бригаде маршевали су укупно 23 часа працем Јошаница-Сарајевско поље-Илица-Игман-Пресјеница.

Централном обележавању на Великом пољу окупило се око 20.000 људи из бивше СФРЈ, Аустрије, Италије и Русије, међу њима и један припадник нашег удружења и члан Месног одбора Шид - Славиша Добраш. Било је то његов треће учешће на Игманском маршу (пре тога 1987. и 1988. године, као питомац ВА РВ и ПВО Рајловац).

- Преко неких пријатеља, који су већ походили места из НОР-а, сазнао сам да Удружење „УУ Центар Тито“ из Београда организује одлазак на Игман. Тако сам им се придружио из жеље да поново учествујем на маршу. Ове године смо ишли неких десетак километара од Хаџића до Великог поља. У маршу нас је учествовало око 5.000, свих старосних категорија, од „пионира“ па све до најстаријих антифашиста. Заставе бивших република и партизанске песме будиле су емоције. Марија Бенчина, Словенка, која је ове године четврти пут учествовала у маршу, и то раме уз раме са младима, иако је напунила 91. годину, дала је посебан печат том догађају.

Наредног дана посетили смо и подземно командно место у Коњицу, које је грађено од 1953. до 1979. године и за које ни сами најближи мјештани (на само пет минута од центра града) нису знали. Објекат је грађен у облику потковице. Улази се и кроз њега све време креће хоризонтално, кроз надземни дио у облику обичног магацина, а само срце се због конфигурације терена налази на 300 метара под земљом, каже Славиша.

Укупно 25 хиљада квадратних метара је предвиђено за смештај и рад команде са око 350 људи. Обезбеђена је самосталност (исхрана, снабдевање водом из бунара испод Неретве, пречишћен ваздух темпратуре 21-23 степена Целзијуса, техничко обезбеђење, електро-енергетско обезбеђење, санитарско збрињавање са операцијским салама, конференцијске сале са везама командовања) у условима херметичке затворености у случају атомског дејства у периоду до шест мјесеци. Занимљив податак да су готово сва средства која су уграђена била домаће производње (од страних само телепринтери марке „simens“ и компресор за ваздух), што је данас, нажалост, немислииво.

За објекат је јавности сазнала 2008. године, а од 2011. године је доступан је за посете, али само у организованим и најављеним групама.

Добраш је иначе веома активан, па је ове године други пут учествовао и на Шидском новогодишњем маратону на стази од 17 км. Други пут је и пливао за часни крст. Одласком у пензију посветио се винограду и вину, па је на овогодишњој локалној смотри вина са географским пореклом „Бене“ (Бачинци) 14. фебруара међу тридесетак вина, добио признања за најквалитетније бело и друго место за црно вино. Предстоје му низ планинарских маратона и дружења учесника омладинских радних акција, (учествовао шест, од тога три пута са Ваздухопловном омладинском радном бригадом „Виктор Бубањ“ из Рајловца). Четири пута је понео и значку ударника. У свим приликама истиче своју припадност Мото-братству „Југословени“, као и Удружењу војних пензионера Србије.

Предраг Добић

Неговање традиција НОР-а

БРИГАДА ЗА ПОНОС НАРОДУ

Сваке године, 11. марта, борачке и организације које негују традиције ослободилачких ратова Србије, у сарадњи са Комадном гарнизона Зајечар, обележавају дан формирања 9. српске народноослободилачке бригаде, која је формирана пре 73 године у селу Речица, на територији општине Бојник.

На свечаности у зајечарској касарни, учествовала је делегација УВПС, са председником Љубомиром Рељанови на челу, затим СУБНОР-а, резервних војних старешина, а и официри, подофицири и војници Тимочке бригаде. Свака од организација је положила венац на споменик народном хероју Василију Ђуровићу-Жарком, првом команданту бригаде.

Пригодним говором, председник СУБНОР-а Зајечар представио је борбени пут бригаде у

свим досадашњим ратовима. На крају свечаности, командант гарнизона је предочио најважније задатке бригаде планиране за наредни период.

На дан формирања бригаде у строју је било 379 бораца из Тимочке крајине, Сврљига и Ниша. Бригада је имала четири батаљона са по три чете по 30 бораца.

Кроз бригаду је прошло 5110 бораца из свих крајева Србије, углавном са подручја где се бригада кретала. Погинуло је 883 бораца, 70 је преминуло од болести, 13 од исцрпљености, а 13 њих је нестало. Бригада је дала три народна хероја: Василија Ђуровића-Жарког, Петронија Јовановића и Бранка Милошевића - Металца. Укупно 84 борца понело је „Партизанску споменицу 1941. године“.

Д. Дабетић

Из УВП Шабац

ЦРВЕНЕ РУЖЕ ЗА ОСМИ МАРТ

Удружење војних пензионера у Шапцу сваке године организује обележавање Дана жена. И ове године сусрет је одржан у просторијама касарне „Церски јунаци“, уз сву потребну помоћ Команде гарнизона.

Окупљене жене биле су веома расположене и задовољне пажњом својих колега. Неке од њих се дуго нису виделе, па им је ово била прилика да се друже.

Организација сусрета припала је Општинском одбору УВП са председником Ђорђем Момчиловићем и секретаром Миланом Бркићем на челу. На почетку свечаности Момчиловић је укратко подсетио на историјат 8. марта, а затим је свакој жени уручио црвену ружу. Милан Бркић је женама уручио пригодне поклоне Удружења. У сличном тону женама је честитао празник и командант гарнизона Шабац.

Двочасовно дружење уз музику, иће и пиће брзо је истекло.

С. Стојановић

Сто година од Топличког устанка

НЕМА ЖИВОТА БЕЗ СЛОБОДЕ

Једина оружана побуна на територијама које су биле окупиране трупамa Централних сила у Европи започела је двадесетих дана фебруара 1917, и трајала око једног месеца. Устанку је претходила и следовала герила, а обухватио је територију Топличког округа – Косанички, Прокупачки, Јабланички и Добрички срез, и источне и средње пределе Копаоника.

У јесен 1915. године уследио је нови напад трупa Централних сила на Краљевину Србију, којима је командовао немачки фелдмаршал Аугуст фон Макензен. Српска војска је била принуђена на одступање преко Албаније и Црне Горе, до обала Јадранског мора.

Србија је била окупирана и подељена. Аустроугарска војна власт образовала је Војно-генерални гувернеман у Србији, са седиштем у Београду. Бугари су оформили две војно-инспекцијске области: Мораву, са седиштем у Нишу, и Македонију, са седиштем у Скопљу.

Окупирани становници Србије, они обични, мали људи који су на својој кожи осећали последице губитка независности и слободе, ипак су се надали бољој будућности. Наду у ратни преокрет нису могли угушити ни бруталност, строгост ни перфидност Бугара, Аустријанаца и Мађара.

Зато су корени гериле и устанка и били у свесном отпору народа како политичком угњетавању и нападу на политичку свест и национално осећање, тако и освајачевој економској експлоатацији.

Ускоро је окупатор сасвим добро осетио да су Срби упорни и истрајни у напорима за ослобађање своје државе. Испољавало се то, између осталог, у упорном скривању и чувању оружја за неке боље дане, када ће се зачути топови са југа.

Резервни потпоручник српске војске Коста Војиновић није се могао повући са главнином српске војске, пошто је био рањен. Он је остао код свога оца у Косовској Митровици. Прерушен у војног лиферанта који ради за аустроугарске трупе, Војиновић је обилазио копаонички и топлички крај, упознавао људе и говорио војним обвезницима да чувају оружје и да се спремају за коначан обрачун са окупатором.

Његов рад није остао непримећен. Када је запретила опасност да буде ухапшен, Коста Војиновић се одметнуо. Било је то крајем јула 1916. године. Убрзо је у Лепосавићу формирао чету, језгро будућег Ибарско-копаоничког одреда. Био је то најелитнији одред у герилским борбама и у Топличком устанку.

Организатор устанка у Топлицу пребачен авионом

И у српској Врховној команди у Солуну, размишљали су о планираној офанзиви армија Антанте на јесен. Донета је одлука

Коста Војиновић, вођа устанка

да се на окупирану територију убаци један официр.

Част да буде одабран за извршење те акције припала је Кости Миловановићу Пећанцу, резервном пешадијском поручнику и ранијем четничком војводи. Пећанац је од пуковника Данила Калафатовића, шефа Оперативног одељења Врховне команде, добио задатак да на подручју Топлице пронађе војно способне мушкарце и организује их у чете, тако да једна за другу не знају, и сачека са акцијом док српска војска не пробије фронт и приближи се Скопљу. Пећанац је у Топлицу пребачен француским авионом.

Коста Миловановић Пећанац је полетео 28. септембра 1916. пут Топлице, са аеродрома у Грчкој, да припреми устанак. Апаратом „депор“ пилотирао је Француз Рене Корнемон. Док су прелетали линију фронта, више од 40 граната је испалено на авион, али није погођен.

Пећанац, који је знао тек по коју француску реч, споразумевао се са пилотом гестикаулацијом. Упео је ипак да наведе авион на Равне ливаде, близу села Механе на Радан планини, где су се спустили. Пошто су истоварили нешто опреме, укључујући и 25 килограма експлозива, савезници су

се братски изљубили, пилот је сео у авион, Пећанац је завртео елису и Француз је наставио лет ка Румунији.

Коста Пећанац и Коста Војиновић су се срели и упознали у селу Горње Спанце у предвечерје 8. новембра 1916. године. Два крила покрета отпора – спонтано, које је створио Коста Војиновић, и организовано, које је било плод активности Косте Пећанца – обједињена су. Коста Пећанац је прихваћен за предводника организације.

Топлички устанак је био једини устанак на територијама окупираним од трупa Централних сила и једини устанак на европском континенту. Започео је двадесетих дана фебруара 1917. и трајао око месец дана, а претходила му је и следовала герила. Обухватио је територију Топличког округа – Косанички, Прокупачки, Јабланички и Добрички срез и источне и средње пределе Копаоника. Избијању устанка допринело је више чинилаца, а највише стање у окупираним областима.

Врхунац народног незадовољства и огорчења и непосредан повод за устанак представљала је најављена регрутација Срба од 18 до 45 година за бугарску војску, почетком фебруара 1917. године. Тада су започела масовна бежања Срба у шуме и планине.

Битка прерасла у устанак

Устанак је имао организацију која га је припремала, али стицајем околности, устанак није отпочео на знак организације. Организовани покрет отпора се „придружио“ устанку, који се развијао полагано из бунтовног расположења становништва. Понашање окупационих управа, њихов терор и бруталност, иритирали су окупиране. Побуну су, осим тога, подстицали организатори отпора, четовања и сукоби одметнутих са окупационим потерама.

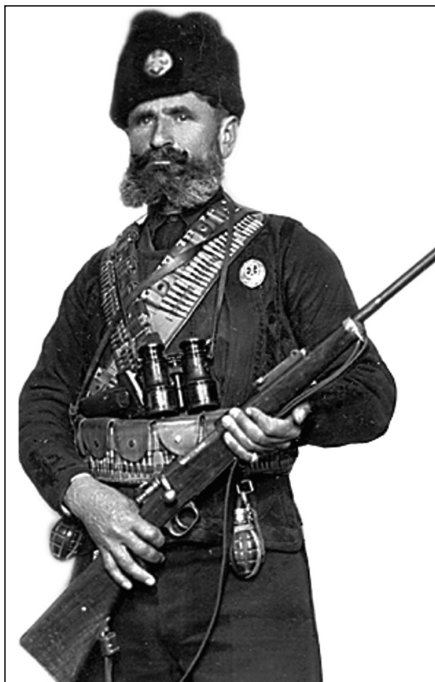
Око 20. фебруара дошло је до првих оружаних сукоба управо између избеглих српских војних обвезника и бугарских потера. Јабланички одред је код Бојника у рано јутро 24. фебруара налетео на бугарску чету која је кренула у потеру и уништио је.

Два дана касније, у селу Мачковцу код Куршумлије започела је битка која је прерасла у устанак. Куршумлија је ослобођена 28. фебруара, Лебане 1. марта, Прокупље 3. а Блаци 5. марта.

Устанак је захватио подручје на десној обали Западне Мораве. Ослобођени су Власотинце и Црна Трава, а борбе су се водиле и на југу – у врањском подручју, и на истоку – у Заплању. Из Топлице и Јабланице сукоби су се „прелили“ и преко Малог Јастрепца у долину Западне Мораве и обухватили сокобањски и сврљишки крај.

Борбени потенцијал устанка су чинили становници села. Устаничка војска је имала две врсте јединица: герилске као ударне и сеоске као помоћне. Предводништво и права снага гериле и устанка биле су четничке војводе. То су биле највише старешине и личности од ауторитета, команданти оних јединица које су чиниле основу организације отпора. Они су сви потицали из градских средина, са изузетком Косте Пећанца.

Од позног лета 1916. постојала је изузетна герилска јединица – Ибарско-копаонички одред Косте Војиновића Косовца. Од фебруара 1917. Милинко Влаховић је

Коста Пећанац,
изасланик Врховне команде

командовао Јабланичким одредом. У ратним операцијама се показало да су то биле елитне снаге устанка.

Од јесени 1916. године је око војводе Косте Пећанца постојала већа или мања група бораца, названа Централни комитетски одред. То је била својеврсна дружина око које су се, када је командант кретао у борбу, окупљали четници и наоружани сељаци (битка на Мрамору на Морави 3. марта, поход на Ристовац и Босиљград у мају 1917, борбе у октобру 1918).

Тимочки и Пиротски комитетски одред Тошка Влаховића и Јована Радовића су такође били ударна снага устанка и носиоци повремених, али значајних четовања у крајевима источно од Мораве. Било је и јаких чета са познатим четовојама, који су

сви, или скоро сви, били са села – Вучко Пантић, Машан Стојовић, Милош Милошевић, Богољуб Милетић, Новица Вељовић.

Сурова одмазда окупатора

Упркос првим успесима, устанак се није дуго одржао. Развучени на дугачком фронту, устанички одреди нису могли да пруже јачи отпор, а до одлучне битке није ни дошло због наредбе Косте Пећанца о повлачењу.

Упоредо са пропадањем фронта на Морави и пред Прокупљем, распали су се, уз мањи или већи отпор, и остали устанички фронтови. Трупe Централних сила су без борбе 14. марта ушле у Прокупље, „престоницу” слободне територије.

Окупатор је над побуњеним становништвом извршио сурову одмазду. У казненој експедицији настрадало је око 20.000 људи, запаљено 50.000 стамбених и економских објеката и нанета је огромна материјална штета.

Иако су здружене бугарске, аустроугарске и немачке снаге после месец дана поново завладале устаничком територијом, нису успеле да униште чете. Герила је остала, поготову њено борбено крило, под вођством војводе Војиновића и браће Влаховића и Јована Радовића. Пећанац је одлучио да се повуче и чека тренутак за акцију.

Герила је доживела тежак пораз и погибиом Косте Војиновића 23. децембра 1917. године, али није била уништена. И тада је преживео део њеног вођства, који је следећих годину дана провео без борбених активности, да би, по пробоју Солунског фронта, у септембру 1918. године преживели устаници поново кренули у борбу и у знатној мери помогли наступу српске војске ка северу државе.

У Топличком устанку је историјску улогу одиграло много људи. То је историја „обичних” људи, од којих је огромна већина била неписмена и необразована. Није деловала никаква организација са стране и српски оружани отпор разумљив је једино као израз 11 деценија непрестаног тру-

Последице Устанка

ПОБИЈЕНО ОКО 20.000 ЉУДИ

Од 5.000-6.000 устаника, половина је убијена. Убијани су и старији људи, жене и деца. Према подацима самих Аустројанаца, побијено је око 20.000 људи. Пећанац и Влаховић су се са 2.500 људи успели склонити. Окупатор је над побуњеним становништвом извршио сурову одмазду. У казненој експедицији запаљено је и око 50.000 стамбених и економских објеката и нанета је огромна материјална штета. Иако су се окупатори удружили у овом подухвату, нису успели да униште чете.

Без обзира на све мере Бугарске и Аустроугарске, мир се није сасвим вратио ни у Топлицу, ни у друге делове Србије. Слично је било и у Црној Гори – борбе су се наставиле са пролећа 1917, а поред старих чета су настајале нове. Регион дејстава се протезао од Херцеговине до Пирота и на северу до Неготина. Окупаторске снаге су опет вршиле одмазду над цивилним становништвом, али су такође примениле и једну новину: образоване су такозване „противчете”, чији је задатак био да гони одређену чету до уништења. У борбама најуспешнији су били Војиновић, Пећанац, браћа Влаховић и Јован Радовић. Међу њима није било довољно сарадње, а између Војиновића и Пећанца су трајала међусобна оптуживања.

Акције комитских чета су трајале целу 1917, без обзира на жртве. Окупационе снаге су успеле да нанесу осетне губитке и да ликвидирају неке вође, а тријумфовале су када је децембра 1917. код села Гргура убијен Коста Војиновић. Оружани облик отпора је трајао све до пробоја Солунског фронта.

Први дани устанка

да једног народа с друштвом слободних сељака, без традиционално водећих слојева, да створи и очува модерну независну државу, за шта је одговорност падала на све слојеве друштва, тиме и на сваког појединца.

Жене су, као најбројнији део становништва у окупираној Србији, постале актери у том важном историјском догађају. Спремност жена на различите врсте потпоре покрету отпора и устанку потврђена је у извештајима окупационих власти да су у сукобу са српским националним устанком, у коме учествују сви који могу да носе оружје.

Покрет отпора и устанак су следили идеје борбе за слободу националне државе. Борило се за остварење идеала слободе и државне независности. Идеали који су поштовани као врхунски били су слобода, отаџбина и народ.

Устаници су за себе говорили да су четници, комите или усташе, борци за слободну Србију. Они су своју борбу сматрали делом оне борбе коју је српска војска наставила у туђини, на Солунском фронту.

Др **Божича Младеновић**

Уређује: мр сц.
др Часлав
Антић

Глобални аларм за антибиотике

НОВИ РАТ ПРОТИВ МИКРОБА

Многи постављају питање како је могуће да у време толиких продора у генетици, биохемији, микробиологији, фармакологији... није забележен озбиљнији помак на пољу истраживања антибиотика. Ниједан нови лек већ деценијама се није појавио. Последња класа откривена је почетком осамдесетих година. Треба замислити над прогнозом да ће до 2050. године резистенција на антибиотике коштати 10 милиона људских живота годишње и 100.000 милијарди долара.

Научници указују да ће микроби остати последњи становници на нашој планети

Како антибиотици постају све неефикаснији, научници се окрећу новом оружју за борбу против бактерија: антителима

У Европском парламенту било је најаве да нам прете епидемије већ искорених болести: великих богиња, мутираних вируса, итд, јер је злоупотреба антибиотика довела до њихове смањене ефикасности, па је на помолу нови рат против микроба.

Лондон 2036. године. Паника и хаос владају градом. Људи тумарају улицама са заштитним маскама преко лица. Свако се плаши сваког, свако је потенцијално опасан. Живот је постао скупочена привилегија, док милиони умиру од баналних инфекција. Доба антибиотске апокалипсе.

Ово је оквир за стриповану причу „Доктор икс“ британске ауторке Саре Кени, мрачну визију блиске будућности у којој здравствени систем доживљава слом, у недостатку средстава заштите од бактерија отпорних на антибиотике, а малобројни преостали лекови постају оружје у рукама ауторитарне власти.

Појављивање стрипа који ће излазити у штампаном и дигиталном издању случај-

но се подударило са тренутком када се ова тема, у реалном времену и са реалним подацима, нашла на дневном реду септембарског заседања Генералне скупштине. УН – 2016. године.

Глобални аларм подигнут је за медикаменте који представљају основ савремене медицине и без којих се не може замислити лечење небројано много болести и стања свих ових година после Другог светског рата од како су антибиотици ушли у масовну употребу.

Антибиотици у слободној продаји

У атмосфери којој је тон изузетности давала и чињеница да се сасвим ретко пред скуп на највишем нивоу износи здравствена проблематика (последњи пут у случају еболе, а пре тога ХИВ вируса) представници 193 државе и чланице донели су декларацију о борби против такзованих супербактерија, отпорних на већину антибиотика. Документ обавезује владе, фарма-

цеутску индустрију, здравствене раднике и агроиндустријски комплекс да заједнички делују у ситуацији када свет убрзано иде ка „постантибиотској ери“ а смрт 700.000 људи годишње долази као исход неуспешне терапије, јер примењени антибиотици нису деловали.

Светска здравствена организација тврди да повратак у доба пре открића пеницилина значи да би обичне инфекције и мање повреде, деценијама рутински третиране, могле да се претворе у смртоносне ризике.

Наведени број од седам стотина хиљада је само оквирни. Према истраживању агенције Ројтерс, стварни биланс је драстичнији, јер се десетине хиљада случајева умрлих подводе под друге узроке.

Независно од статистике, последице су видљиве у свакодневной пракси, као и искуству пацијената. Све је више болесника којима медицина данас није у стању да помогне или им се лечење продужава у недоглед, јер једни, други, трећи лекови немају дејства, па се у недостатку избора прибегава крајњим решењима. Дају се превазиђени, стари лекови неповољни због пропратних токсичних ефеката.

Светска здравствена организација (СЗО) апелује на лекаре да буду обзиривији у преписивању антибиотика и да то чине само када је заиста неопходно. Истовремено лекови не смеју да буду роба која се може лако набавити. У извештају из 2014. године СЗО наводи податак да су неки антибиотици у слободној продаји у 19 од 43 европске земље.

И Србија се до пре неку годину налазила међу њима. Уведена је забрана (која није била баш стриктно поштована) па сада ни код приватника није више могуће узети лек без рецепта. Томе су свакако допринеле казне и строга контрола, као и даље пооштравање мера које је средином новембра 2016. најавио министар здравља.

Ствари би свакако биле једноставније када би кривица била само до лекара који олако прописује антибиотску терапију и пацијената који се лече на своју руку и, што је још горе, прекидају третман када сами одлуче, не узевши целу дозу.

У свему овоме не може се пренебрегнути околност да је резистенција у појединим случајевима плод природне селекције

и мутације гена. Као и свуда у живом свету, само најјачи опстају. Међутим, када таква бактерија дође у контакт са мањом дозом антибиотика, то подстиче јачање њене отпорности, помаже јој да преживи, наставља да расте и размножава се.

Управо због тога лекарима се препоручује да не препишују антибиотик широког спектра кад год то није апсолутно неопходно, већ циљани лек против одређене инфекције, а пацијенти се непрекидно упозоравају да никад не прекидају терапију и кад се већ сасвим добро осећају и да не смањују прописану дозу.

Десетинама година нема новог лека

Али не мора човек да буде болестан па да узме антибиотик. Не мора да иде ни код лекара ни у апотеку, већ на пијаци или самоуслугу. Коришћење антибиотика у агроиндустрији широм Европе и света веће је него што се може замислити. Према подацима за Сједињене Државе, у укупној потрошњи само 30 одсто одлази на људску употребу, а главнина се користи у сточарству. И, наравно, ланцем исхране опет доспева у човеков организам.

На крају или на почетку долази фармацеутска индустрија. Многи постављају питање како је могуће да у време толиких продора у генетици, биохемији, микробиологији, фармакологији... није забележен озбиљнији помак на пољу истраживања антибиотика. Ниједан нови лек већ деценијама се није појавио. Последња класа откривена је почетком осамдесетих година.

Постоји једноставно објашњење. Индустрија није заинтересована јер антибиотици не доносе велики профит, узимају се на одређени, по правилу кратак рок, па је много уносније испитати и производити препарате за хроничне болести.

Ако је то стварно тако, тек се онда треба замислити над прогнозом да ће до 2050. године резистенција на антибиотике коштати 10 милиона људских живота годишње и 100.000 милијарди долара.

Д. Драгић

Извор: Глас осигураника

Позив за сећања на догађај у Добровољачкој улици

ОДАВАЊЕ ПОШТЕ ПОГИНУЛИМА

Као учесник дешавања у Сарајеву 1993. године, позивам све оне који би хтели да учествују у комероцаји 3. маја 2017. године да се организујемо и положи-мо венце. Заинтересовани могу да се пријаве на електронску адресу bunar07@gmail.com ради организовања превоза.

Сви они који својим сећањима желе да допринесу изношењу истине у књизи коју пишем, такође могу да се јаве на наведену адресу. Податке о програму комеморације можете добити од Мирослава Маричића из Министарства за рад и борачко-инвалидску заштиту Републике Српске на адресу m.maricic@mpb.vladars.net и телефон +38751338627.

Жељко Пантелић,
некадашњи поручник из 65.змпт

МАЛИ ОГЛАС

Продајем трособни стан стан из ВСФ, 80 кв. метара, два санитарна чвора, грејање на даљински систем, две терасе, изолација, подрум. Стан је на 3. спрату од пет. Продаја хитна, могућа замена за Београд. Телефон: 032 401-408 и 063/46-11-33 (М. Петровић).

Одлазак професора и врсног стручњака

ВОЈНИК И НАУЧНИК

Недавно је из наших редова заувек отишао пуковник у пензији професор др Милош Буквић, један од најбољих питомаца 5. класе Школе за активне пешадијске официре. Рођен је 21. марта 1934. године у селу Дабрица код Стоца, где је завршио основну школу и гимназију. Године 1953. завршио је Школу за активне пешадијске официре.

У току службовања непрекидно се образовао и усавршавао у пракси. Уз рад је завршио Филозофски факултет, магистрирао на Факултету политичких наука и докторирао на Правном факултету у Београду. Обављао је командне дужности у гардијским јединицама, био наставник социологије у Војној академији, виши истраживач у Центру за социолошка, андрагошка и психолошка истраживања, наставник у Високој војнополитичкој школи, руководиоца за НИР и последипломске студије, а и начелник Катедре за социологију, војну психологију и методологију.

Генерацијама питомаца Војне академије и слушаца Високе војнополитичке школе остао је у сећању као узоран старешина и веома цењени професор. На личном примеру учили су од њега шта значи одговорност, однос и љубав према професији. Стицали су тако сазнања о значају и величини људског поштења, достојанства и дружељубља.

Милош Буквић је био стручан, смирен, радан и одважан човек са широким погледима, веома образован, коме је скромност била велика врлина. Као професионални војник и професор, изнад свега је ценио залагање, рад и резултате рада.

Цео живот Милош је посветио учењу и трагању за новим знањима. Био је човек изузетне енергије. Љубав према науци, непрекидна радозналост и жеђ за знањем, усмеравали су га на систематичност, студиозност и упорност у раду, коју имају само ретки. У области НИР-а објавио је више од 70 научних и стручних радова у домаћим и страним часописима. Редовно је учествовао на бројним симпозијумима и другим научним и стручним скуповима, веома ангажован у њиховој припреми и разматрању проблема из социолошких и других друштвених наука. Дао је велики допринос осмишљавању наставних материјала у Војној академији, посебно у области социолошких наука. Био је омиљен у колективу и веома цењен и поштован као друг и пријатељ.

Нама, његовим друговима пријатељима и бројним поштоваоцима, Милош ће остати вечно упамћен као изузетан човек, велики пријатељ и друг.

Раде Полић, генерал у пензији

SLUŠNI APARATI NA LEKARSKI RECEPT

POSEBNE POGODNOSTI ZA
VOJNE PENZIONERE !

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a
011/2435-924

NOVI SAD, Vase Pelagića 4
021/425-370

WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

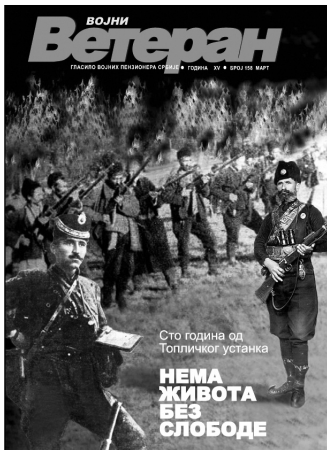

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Дизајн
насловне
странице

Милан
Чуљић

Година XV. Број 158. Март 2017.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ

Др Часлав Антић, мр Александар Симоновски,
мр Милан Шумоња, Будимир М. Попадић,
Душан Старчевић, Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Добросав Алексић (Алексинач),
Предраг Добић (Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица), Будимир М. Попадић
(Нови Сад), мр Александар Симоновски (Кру-
шевац), Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ

Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА Редакција

Лист излази месечно.

Тираж: 3.000 примерака

Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com

Сајт Удружења <http://www.uvps.rs>

ЦИП –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарад-
њи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Џ. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда,
ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Ива-
нијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395;
Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00
часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београ-
да, ул. Чубурска бр.2, Занатски центар
„Пејтон“, тел. 011/2446977 и
064/1427122; Клијенте прима понедељ-
ком, средом и четвртом: зими од 17.00
- 19.00 а лети од 18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**,
из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10,
тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијен-
те прима: четвртом од 18.00 - 19.00 ча-
сова;

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду,
Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од
11-15 часова и у Крагујевцу –
Ул.Светозара Марковића бр. 19,
средом од 15-18 часова.

За потребе војних пензионера ови адво-
кати обављаће следеће правне посло-
ве: даваће бесплатне правне савете и
пружаће све остале адвокатске услуге уз
накнаду по важећој адвокатској тарифи
умањеној за 20 одсто (адвокати Љиљана
Јаковљевић и Гордана Бучевац Сте-
фановић), односно 30 одсто (адвокат
Ивана Јовановић). Редослед адвоката
дат је по редоследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези са-
хране преко Удружења војних пензио-
нера Србије требало би да знате да
услуге могу користити чланови УВПС,
чланови њихових породица, као и сви
остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити
комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање терми-
на за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почести,
- помоћ око сређивања докумената
пре и после сахране ради регулисања
права чланова породице после смрти
војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породи-
це преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се
добити у месним и општинским орга-
низацијама УВПС, или директно на тел.
011/8333-142 и 011/6161-769; 064/1660-
423 и 011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*За наш скок се тражи мотка
више!*

Динар је скроз пао.

Не диже му се због евра.

Избушена је наша зора.

Кроз њу се лепо види мрак.

*Мењам право гласа за право
спаса!*

Наш курс је добар.

Тако мисле курсисти.

Преко штапа и канапа

*Навукоше нас на њихову
шаргарепу.*

Милан Шиндић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ

ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стома-
толошка ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са ти-
мом искусних стручњака, војним пен-
зионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматоло-
шки преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, пломбе, наградње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у за-
висности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информаци-
је: **011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**

ОБАВЕШТЕЊЕ:

Дана 29. 4.2017 године, у Дому Ва-
здухопловства у Земуну, организујемо
прославу 50 година од завршетка шко-
ловања 18. класе Ваздухопловнотех-
ничке подофицирске школе (ВТПШ)
Рајловац, генерација 1967. година, са
почетком у 16 часова. Моле се заинте-
ресовани класићи да се пријаве на Е
маил: ljubo.bakovic@gmail.com или на
телефон +38164-13-15-221 (Љубо
Баковић) или на +38164-13-80-287
(Б.Пилиповић)